

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii
Rozwoju Gminy Zapolice na lata 2021-2030**

Toruń, 2021

Wykonawca
Centrum Funduszy UE Sp. z o. o. Sp. k



www.CentrumFunduszyUE.pl

Spis treści

1. Wstęp.....	5
1.1. Podstawa opracowania	5
1.2. Cel prognozy	6
1.3. Zakres prognozy	6
1.4. Metodyka opracowania prognozy	6
2. Analiza zgodności projektowanego dokumentu z innymi dokumentami.....	7
2.1. Dokumenty o charakterze ponadregionalnym:.....	8
2.2. Dokumenty o charakterze krajowym:	9
2.3. Dokumenty o charakterze regionalnym:.....	13
2.4. Dokumenty o charakterze lokalnym:.....	15
2.5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	17
2.5.1. Cele ochrony środowiska na poziomie międzynarodowym	17
2.5.2. Cele ochrony środowiska na poziomie wspólnotowym	18
2.5.3. Cele ochrony środowiska na poziomie krajowym.....	19
3. Charakterystyka stanu środowiska	27
3.1. Położenie geograficzne.....	27
3.2. Warunki klimatyczne	28
3.3. Jakość powietrza.....	29
3.4. Wody powierzchniowe i podziemne	30
3.4.1. Wody powierzchniowe.....	30
3.4.2. Wody podziemne.....	32
3.4.3. Główny zbiornik wód podziemnych	34
3.5. Powierzchnia ziemi	34
3.6. Surowce mineralne	35
3.7. Klimat akustyczny	36
3.8. Obszary chronione.....	37
3.9. Pole elektromagnetyczne.....	38
4. Charakterystyka działań ujętych w projekcie Strategii Gminy Zapolice na lata 2021-2030.....	39
5. Potencjalne skutki w przypadku braku realizacji programu.....	46
6. Analiza i ocena skutków środowiskowych przewidzianych działań.....	49
6.1. Najważniejsze oddziaływania i zagrożenia. Skutki oddziaływań na środowisko	49
6.2. Najważniejsze oddziaływania i zagrożenia. Analiza skutków realizacji działań	58

7. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w Planie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienia braku rozwiązań alternatywnych	67
8. Proponowane metody analizy skutków realizacji postanowień strategii	68
9. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	71
10. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym	71
Wykaz tabel.....	75
Wykaz map.....	75

1. Wstęp

1.1. Podstawa opracowania

Podstawą prawną sporządzenia „Prognozy oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Zapolice na lata 2021-2030” jest art. 46 ust 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj.: Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.). Artykuł ten zobowiązuje organy administracji opracowujące projekty polityk, strategii, planów lub programów obowiązek przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji tych dokumentów. Związane jest to ze stosowaniem w prawodawstwie polskim postanowień Dyrektywy 2001/42/WE z 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

Nadrzędnym celem prognozy jest określenie potencjalnych skutków w środowisku, jakie mogą wystąpić po wdrożeniu zapisów Strategii, jak również sformułowanie zaleceń o charakterze przeciwdziałania lub minimalizacji dla wszelkich jego negatywnych oddziaływań. Prognoza winna wspierać proces decyzyjny dla realizacji inwestycji ingerujących w stan środowiska.

Prognoza oddziaływania na środowisko zgodnie z Art. 51 ust 2. ww. ustawy winna określać, analizować i oceniać wpływ danego dokumentu na środowisko. Wieloaspektowa analiza pozwala na dokładne określenie potencjalnych skutków oddziaływania na środowisko.

Zgodnie natomiast z art. 52 ust. 1 i 2. ww. ustawy winna zawierać:

1. Informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, o których mowa w art. 51 ust. 2, powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.
2. W prognozie oddziaływania na środowisko o której mowa w art. 51 ust. 1, uwzględnia się informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla

innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w niniejszej prognozie oddziaływania na środowisko został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Łodzi oraz Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Łodzi.

Podsumowując głównym celem opracowywanej prognozy jest identyfikacja i ocena najbardziej prawdopodobnych wpływów realizacji rozwiązań prognozowanego dokumentu na środowisko naturalne.

1.2. Cel prognozy

Celem wykonania prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań na środowisko będących wynikiem realizacji zadań zapisanych w „Strategii Rozwoju Gminy Zapolice na lata 2021-2030” oraz ocena natężenia tych oddziaływań.

1.3. Zakres prognozy

Niniejsza prognoza została opracowana zgodnie z zaleceniami zawartymi w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Prognoza oddziaływania na środowisko winna zawierać informacje zawarte w art. 51 ust. 2 ww. ustawy.

W Strategii Rozwoju Gminy Zapolice na lata 2021-2030, zawarte są zadania i zamierzenia inwestycyjne jak i nieinwestycyjne planowane do realizacji przez Urząd Gminy.

Zakres odnosi się obszaru Gminy Zapolice. Nie planuje się przedsięwzięć mogących negatywnie oddziaływać na środowisko poza obszarami gminy.

1.4. Metodyka opracowania prognozy

Przeprowadzono analizę dostępnych materiałów i opracowań odnoszących się do analizowanego obszaru oraz problematyki poruszanej w prognozie. Dokonano analizy materiałów kartograficznych. W tym celu zebrano dane z serwisów mapowych związanych z

ochroną przyrody, ochroną dziedzictwa narodowego czy zasobami wód. Do analizy wykorzystano ortofotomapy, bazę danych obiektów topograficznych, model terenu. Wykorzystano opracowania dotyczące jakości środowiska szczególnie z uwzględnieniem jakości powietrza. Przeanalizowano Gminną ewidencję zabytków oraz inne dane szczegółowe będące w zasobach własnych Urzędu Gminy.

Powyższe dane pozyskiwano przede wszystkim w formie elektronicznej, następnie wykonywano odpowiednie obliczenia oraz analizy przestrzenne. Do przygotowania analiz wykorzystano narzędzie Quantum GIS.

Na podstawie zabranego materiału powstało podsumowanie. Są to wnioski końcowe, określające natężenie i zasięg przestrzenny prawdopodobnych zmian w środowisku, spowodowanych wdrażaniem założeń i kierunków działań.

Analiza i ocena przewidywanych oddziaływań została przeprowadzona w oparciu o:

- sprawdzenie zgodności głównych celów (założeń) z celami przyjętymi w dokumentach strategicznych oraz z celami przyjętymi w międzynarodowych, krajowych i regionalnych dokumentach środowiskowych;
- identyfikację i ocenę skutków oddziaływania proponowanych kierunków działań (nowe inwestycje liniowe, kubaturowe);
- określenie negatywnych i niekorzystnych skutków oddziaływania oraz sposobu ich eliminacji bądź możliwości ich uniknięcia;
- ocenie potencjalnych źródeł konfliktów.

2. Analiza zgodności projektowanego dokumentu z innymi dokumentami

Podjęcie do planowania rozwoju gminy wyznaczają dokumenty o charakterze ponadregionalnym (w tym na szczeblu Unii Europejskiej), dokumenty na poziomie województwa oraz dokumenty gminne. Analiza poniższych dokumentów pozwoliła utrzymać w ramach innych dokumentów niniejsze opracowanie, co zapobiegło wytworzeniu sprzecznych, niespójnych lub zbyt ambitnych założeń. Podstawę do opracowania strategii ogólnej przyjętej dla opracowania i jej wdrażania stanowią następujące dokumenty:

2.1. Dokumenty o charakterze ponadregionalnym:

Na szczeblu unijnym najważniejszym dokumentem jest Strategia UE Europa 2030. Celem dokumentu jest rozwój Unii Europejskiej poprzez koordynację na szczeblu zarówno unijnym, jak i krajowym. Obecnie Komisja Europejska przedstawiła Agendę na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2030. Zawarte są w niej następujące priorytety:

- Praca, Rozwój i Inwestycje,
- Jednolity rynek treści cyfrowych,
- Unia energetyczna i klimat,
- Rynek wewnętrzny,
- Unia ekonomiczna i monetarna,
- Wolny handel między EU-USA,
- Sprawiedliwość i Prawa Podstawowe,
- Migracja,
- UE jako agent na arenie międzynarodowej,
- Zmiany demokratyczne.

Spójność dokumentu Strategii Rozwoju Gminy musi również dotyczyć Założeń Umowy Partnerstwa (ZUP), które określają wszelkie kierunki wykorzystania środków polityki spójności i koordynacji w zakresie wielu obszarów wsparcia. ZUP na lata 2021–2027 nie zawierają tak dokładnych informacji, jakie wymagane w ostatecznej wersji UP, ale pokazują kontekst i uzasadnienie dla przyszłej interwencji. ZUP stanowią podstawę do negocjacji z Komisją Europejską o ostatecznym kształcie UP. Nowy dokument sporządzony na lata 2021-2027 został poddany konsultacjom z ministerstwami, samorządami, środowiskiem naukowym, partnerami gospodarczymi i społecznymi, a także innymi instytucjami odpowiedzialnymi za wykorzystywanie środków unijnych. Rozwój epidemii COVID-19 spowodował opóźnienia w postępie prac nad powyższym dokumentem.

Dodatkowo do projektu zasadne było wprowadzenie zmian, które wynikają z konieczności reagowania na bieżące problemy w zakresie rozprzestrzeniania się epidemii. Zgodnie z propozycją przedstawioną w projektach przygotowanych na kolejną perspektywę finansową polityka spójności na lata 2021-2027 obejmować będzie następujące fundusze:

- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR),
- Fundusz Spójności (FS),

- Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+),
- Fundusz Sprawiedliwej Transformacji (FST).

Wspólna polityka rybołówstwa obejmuje Europejski Fundusz Morski i Rybacki (EFMR). Powyższe fundusze stanowią wzajemne uzupełnienie.

2.2. Dokumenty o charakterze krajowym:

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030

CEL GŁÓWNY:

→ stworzenie warunków, dzięki którym wzrośnie zamożność mieszkańców Polski, a co za tym idzie zmniejszy się liczba osób dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony,
- skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu,
- trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności

CEL GŁÓWNY:

→ poprawa jakości życia Polaków

CELE SZCZEGÓŁOWE(STRATEGICZNE):

- wspieraniem prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce oraz stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji,
- zmniejszenie długu publicznego i kontrola deficytu w cyklu koniunkturalnym,
- poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki,
- wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki,
- stworzenie Polski Cyfrowej,

- rozwój Kapitału Ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state” (państwo zachęcające lub skłaniające do pracy),
- zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska,
- wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych,
- zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego,
- stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej,
- wzrost społecznego kapitału rozwoju.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

CEL GŁÓWNY:

- osiągnięcie zrównoważonego rozwoju kraju poprzez skuteczne wykorzystanie wewnętrznych możliwości danego terytorium oraz ich specjalizacji.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- wzmocnienie regionalnych przewag konkurencyjnych,
- eskalacja spójności rozwoju kraju w wymiarze przestrzennym, środowiskowym, gospodarczym i społecznym,
- poprawa jakości zarządzania oraz wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

CEL GŁÓWNY:

- Polska krajem o ugruntowanych warunkach trwałego i zrównoważonego rozwoju, dobrze zagospodarowanym, sprawnie zarządzanym i bezpiecznym.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- systematyczna budowa, modernizacja oraz utrzymanie efektywnego systemu planowania przestrzennego,
- równomierny rozwój obszarów pozamiejskich,
- docenienie oraz zwiększenie szacunku do zasobów krajowych i kulturowych oraz środowiska przyrodniczego,
- zwiększenie konkurencyjności,
- udoskonalenie i modernizacja infrastruktury telekomunikacyjnej i transportowej,

- poprawienie odporności kraju na zagrożenia spowodowane występowaniem ekstremalnych zjawisk naturalnych oraz bezpieczeństwem energetycznym.

Polityka Ekologiczna Państwa 2030

CEL GŁÓWNY:

- rozwój potencjału związanego ze środowiskiem na rzecz obywateli i przedsiębiorców.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- gospodarowanie zasobami środowiska w sposób zrównoważony,
- podejmowanie działań mających na celu łagodzenie zmian klimatu,
- poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.

Strategia Produktywności 2030

CEL GŁÓWNY:

- wzrost produktywności w warunkach gospodarki niskoemisyjnej, o obiegu zamkniętym i opartej na danych.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- wzrost wydajności surowcowej gospodarki,
- wzrost wykorzystania surowców odnawialnych i biomasy w gospodarce,
- szybki rozwój praktycznego kształcenia przez całe życie,
- przygotowanie kompetentnych kadr na potrzeby scyfryzowanej gospodarki,
- trwale zwiększenie stopy inwestycji prywatnych,
- automatyzacja, robotyzacja i cyfryzacja przedsiębiorstw,
- podniesienie jakości zarządzania w przedsiębiorstwach i instytucjach publicznych,
- stymulowanie mechanizmów współpracy pomiędzy podmiotami gospodarczymi,
- wzrost intensywności wykorzystania wiedzy i nowych technologii w gospodarce,
- szybki rozwój algorytmicznej gospodarki opartej na danych,
- zwiększenie liczby eksporterów, w szczególności na rynki pozaeuropejskie,
- zwiększenie eksportu towarów w obszarze wysokich technologii i kanałami e-commerce.

Polityka Energetyczna Polski do 2040 r.

CEL GŁÓWNY:

- bezpieczeństwo energetyczne, przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko, przy optymalnym wykorzystaniu własnych zasobów energetycznych.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- optymalne wykorzystanie własnych zasobów energetycznych,
- rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej,
- dywersyfikacja dostaw i rozbudowa infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw ciekłych,
- rozwój rynków energii,
- wdrożenie energetyki jądrowej,
- rozwój odnawialnych źródeł energii,
- rozwój ciepłownictwa i kogeneracji,
- poprawa efektywności energetycznej.

Strategia Rozwoju Zrównoważonego Transportu do 2030

CEL GŁÓWNY:

- zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego, przez tworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze krajowym, europejskim i globalnym.

WYZNACZONE DZIAŁANIA:

- poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym,
- poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów,
- budowa zintegrowanej i wzajemnie powiązanej sieci transportowej, służącej konkurencyjnej gospodarce,
- zmiana w indywidualnej i zbiorowej mobilności (chodzi m.in. o promocję transportu zbiorowego),
- ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko,
- poprawa efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030

CEL GŁÓWNY:

→ wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne,
- wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich,
- zwiększenie wykorzystania potencjału kulturowego i kreatywnego dla rozwoju.

2.3. Dokumenty o charakterze regionalnym:

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego

CEL GŁÓWNY:

→ podniesienie jakości życia mieszkańców województwa łódzkiego.

CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE:

- nowoczesna i konkurencyjna gospodarka
 - Zwiększenie potencjału badawczego i innowacyjnego,
 - Podnoszenie jakości kapitału ludzkiego,
 - Wsparcie rozwoju MŚP,
 - Rozwój sektora rolnego i zwiększenie jego konkurencyjności.
- obywatelskie społeczeństwo równych szans
 - Rozwój kapitału społecznego,
 - Poprawa stanu zdrowia mieszkańców,
 - Ograniczenie skali ubóstwa i wykluczenia społecznego.
- atrakcyjna i dostępna przestrzeń
 - Adaptacja do zmian klimatu i poprawa jakości zasobów środowiska,
 - Ochrona i kształtowanie krajobrazu,
 - Zwiększenie dostępności transportowej,
 - nowoczesna energetyka w województwie,
 - racjonalizacja gospodarki odpadami,
 - zwiększenie dostępności do usług teleinformatycznych.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego

SFERY DZIAŁAŃ:

- osadnictwo,
- transport,
- infrastruktura techniczna,
- środowisko przyrodnicze,
- dziedzictwo kulturowe,
- turystyka i rekreacja,
- krajobraz i ład przestrzenny,
- obronność i bezpieczeństwo publiczne,
- obszary funkcjonalne.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- region spójny, o zrównoważonym systemie osadniczym,
- region o wysokiej jakości i dostępności infrastruktury transportowej,
- region o wysokiej jakości i dostępności infrastruktury technicznej,
- region o wysokiej jakości środowiska przyrodniczego,
- region o dobrze zachowanym dziedzictwie kulturowym,
- region o wysokiej atrakcyjności turystycznej,
- region o krajobrazie wysokiej jakości,
- region o wysokim poziomie bezpieczeństwa publicznego,
- region efektywnie wykorzystujący endogeniczny potencjał rozwojowy na rzecz zrównoważonego rozwoju przestrzennego.

Regionalna Strategia Innowacji dla Województwa Łódzkiego – „Loris 2030”

CEL GŁÓWNY:

- zwiększenie społeczno gospodarczego potencjału tworzenia, dyfuzji i absorpcji innowacji.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- wzrost poziomu PKB per capita,
- podwyższenie poziomu wydajności i innowacyjności przemysłu,
- zwiększenie udziału przemysłu średnich i wysokich technologii,
- poszerzenie oferty centrów badawczorozwojowych oraz inicjatyw klastrowych,

- adaptacja przedsiębiorstw do dynamicznie zmieniających się warunków,
- zrzeszenie instytucji otoczenia biznesu,
- dostosowanie programów nauczania do potrzeb uczniów,
- zwiększenie dostępności do e-usług w administracji publicznej.

Fundusze Europejskie dla Województwa Łódzkiego

Środki zostaną przeznaczone na realizację inwestycji w ramach takich obszarów jak:

- innowacje,
- przedsiębiorczość,
- cyfryzacja,
- infrastruktura,
- ochronę środowiska,
- energetyka,
- edukację,
- sprawy społeczne.

2.4. Dokumenty o charakterze lokalnym:

Program Rewitalizacji Gminy Zapolice na lata 2016-2023

CELE OPERACYJNE:

- Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez zapewnienie wysokiej jakości edukacji oraz działania aktywizujące społecznie i zawodowo osoby pozostające bez pracy, zamieszkujące obszary zdegradowane gminy, w tym w szczególności osoby z niepełnosprawnością,
- Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców obszarów rewitalizowanych, poprzez organizowanie wysokiej jakości usług społecznych, zdrowotnych i edukacyjnych,
- Rozwój społeczno – gospodarczy obszarów rewitalizowanych gminy poprzez wzrost atrakcyjności przestrzeni publicznej i stworzenie warunków do rozwoju gospodarczego, opartego na potencjale historycznym, krajobrazowym i środowiskowym gminy.

Gminny Program Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Zapolice na lata 2011-2021

CELE:

- Wspieranie bezrobotnych w poszukiwaniu pracy oraz przeciwdziałanie i eliminowanie negatywnych skutków psychospołecznych zatrudnienia,
- Budowanie zintegrowanego systemu pomocy w rodzinie dysfunkcyjnej,
- Utworzenie systemu pomocy rodzinie w kryzysie i przeciwdziałania przemocy domowej,
- Podnoszenie jakości usług zdrowotnych i bezpieczeństwa zdrowotnego,
- Utworzenie zintegrowanego systemu pomocy i wsparcia środowiskowego na rzecz osób niepełnosprawnych i chorych psychicznie oraz członków ich rodzin,
- Wprowadzenie zintegrowanego systemu pomocy i wsparcia środowiskowego osobom w wieku podeszłym i sędziwym oraz niesprawnym z racji wieku,
- Wprowadzenie programu systemowego pomocy osobom i rodzinom z problemem uzależnień z uwzględnieniem uzależnień dzieci i młodzieży,
- Kształcenie pracowników służb społecznych oraz kooperacja podejmowanych działań.

Gminny Program Wspierania Rodziny dla gminy Zapolice na lata 2019-2021

CEL GŁÓWNY:

- Stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia rodziny.

ZAŁOŻENIA:

- zapobieganie powstawaniu sytuacji wymagających interwencji kryzysowych,
- zapobieganie uzależnieniom od substancji psychoaktywnych,
- zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży,
- zapobieganie niepowodzeniom szkolnym,
- zapobieganie niedożywieniu dzieci,
- zapewnienie opieki nad dziećmi podczas pracy rodziców,
- rozwiązywanie sytuacji kryzysowych,
- udzielanie pomocy w przezwyciężaniu uzależnień
- zapewnienie opieki nad dziećmi wymagającymi oddziaływania wychowawczego,
- pomoc w przezwyciężaniu trudności szkolnych,
- zapewnienie integralnego rozwoju psychofizycznego,
- zabezpieczanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny,

- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej całych rodzin,
- poszukiwanie nowych alternatywnych rozwiązań w zakresie pracy z dzieckiem,
- koordynowanie wszystkich działań instytucji samorządowych, a także organizacji pozarządowych mogących służyć potrzebującym dzieciom,
- aktywizowanie dzieci na rzecz ich własnego rozwoju

2.5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

2.5.1. Cele ochrony środowiska na poziomie międzynarodowym

Ramy rozwoju zrównoważonego na poziomie globalnym wyznacza *Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030*, która zawiera ambitny plan służący poprawie życia ludzi w każdym miejscu na świecie i definiuje 17 celów zrównoważonego rozwoju. W zakresie ochrony środowiska zakłada m.in.:

- zapewnienie wszystkim ludziom dostępu do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi;
- zapewnienie wzorców zrównoważonej konsumpcji i produkcji;
- podjęcie pilnych działań w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom;
- ochronę oceanów, mórz i zasobów morskich oraz wykorzystywanie ich w sposób zrównoważony;
- ochronę, przywrócenie oraz promowanie zrównoważonego użytkowania ekosystemów lądowych, zrównoważonego gospodarowania lasami, zwalczanie pustynnienia, powstrzymanie i odwracanie procesu degradacji gleby oraz powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej.

Niniejsza strategia odnosi się przede wszystkim do punktów związanych z dostępem do wody, oraz przeciwdziałania zmianom klimatu.

2.5.2. Cele ochrony środowiska na poziomie wspólnotowym

W obszarze wspólnotowym już w *Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE)* oraz *Traktacie o Unii Europejskiej (TUE)* znajdują się działania, które odnoszą się do działań w zakresie ochrony środowiska w takich obszarach jak: racjonalne wykorzystywanie zasobów naturalnych, poprawa jakości środowiska, zarządzanie zasobami wodnymi, czy rozwiązywanie problemów, w szczególności dotyczących zmian klimatu.

W dokumencie Biała Księga „*Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania*” określone zostały podstawy do przygotowania w sposób najbardziej efektywny i ekonomicznie uzasadniony kompleksowej strategii UE ułatwiającej dostosowanie gospodarki i społeczeństwa krajów członkowskich do aktualnych i oczekiwanych zmian klimatu. Wyznaczone zostały priorytety polityki w zakresie adaptacji do zmian klimatu oraz zalecenia w obszarach: zdrowie i polityka społeczna, rolnictwo i leśnictwo, różnorodność biologiczna, ekosystemy i gospodarka wodna, obszary morskie oraz infrastruktura. Przyjęta w kwietniu 2013 roku Strategia UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu ma na celu budowanie odporności terytorium UE poprzez lepsze przygotowanie na skutki zmian klimatu i zwiększanie zdolności do reagowania na te zmiany na wszystkich poziomach: unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym.

Strategia wyznacza trzy cele: wspieranie działań państw członkowskich, ulepszenie procesu decyzyjnego oraz uodparnianie się na zmiany klimatu w skali UE (wspieranie przystosowania w kluczowych sektorach podatnych na zagrożenia).

Europejski Zielony Ład. Celem dokumentu, stanowiącego europejską strategię wzrostu gospodarczego, jest transformacja gospodarcza krajów członkowskich, która ma przekształcić Europę w neutralne klimatycznie, sprawiedliwe i dostatnie społeczeństwo o nowoczesnej, zasobooszczędnej i konkurencyjnej gospodarce. Nawiązuje do koncepcji zrównoważonego rozwoju, wg założeń przebudowa gospodarki UE pozwoli najpóźniej do 2050 r. zredukować emisje gazów cieplarnianych w Europie do poziomu zero netto. Plan zawiera szereg działań umożliwiających bardziej efektywne wykorzystanie zasobów dzięki przejściu na czystą gospodarkę o obiegu zamkniętym oraz przeciwdziałanie utracie różnorodności biologicznej i zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń, w tym: przejście na czystą, przystępną cenowo, bezpieczną energię; produkcja podporządkowana zasadom gospodarki cyrkularnej; promowanie rozwiązań opartych na przyrodzie przy jednoczesnej ochronie i odtwarzaniu

ekosystemów i różnorodności biologicznej; zrównoważone rolnictwo przy minimalizacji jego negatywnego wpływu na środowisko oraz opracowanie sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego, zerowy poziom zanieczyszczeń na rzecz nietoksycznego środowiska; budowanie i remontowanie w sposób oszczędzający energię i zasoby; przyspieszenie przejścia na zrównoważoną i inteligentną mobilność; włączenie finansowania i inwestycji do głównego nurtu polityki oraz zapewnienie sprawiedliwej transformacji.

Ważnymi instrumentami prawnymi służącymi ochronie przyrody i bioróżnorodności w Unii Europejskiej są: *dyrektywa ptasia* oraz *dyrektywa siedliskowa*, które stanowią podstawę tworzenia europejskiej sieci Natura 2000. Tworzą one bardziej szczegółowe i formalne ramy ochrony cennych przyrodniczo obszarów w Europie, niż wcześniejsze konwencje międzynarodowe (globalne i europejskie). Tym samym wdrażanie sieci Natura 2000 jest nie tylko najważniejszym na terenie UE narzędziem do osiągnięcia celów zapisanych w tych konwencjach, ale służy także realizacji celów Strategii ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r. Unijna strategia jest odpowiedzią na zobowiązania podjęte przez przywódców europejskich, dotyczące powstrzymania utraty różnorodności biologicznej w UE do 2020 r. oraz ochrony, oceny i przywrócenia różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemu w UE do 2050 r. Wyznacza cele, których realizacja ograniczy presję na środowisko przyrodnicze i wyeliminuje przyczyny utraty różnorodności biologicznej.

Niniejsza strategia odnosi się przede wszystkim do punktów związanych z dostępem do wody oraz przeciwdziałania zmianom klimatu i poprawy jakości powietrza atmosferycznego.

2.5.3. Cele ochrony środowiska na poziomie krajowym

Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju (SOR) - przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. jest aktualizacją Strategii Rozwoju Kraju 2020. To obowiązujący, kluczowy dokument państwa polskiego w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Celem polityki państwa zawartej w SOR jest rozwinięcie potencjału własnego dla odpowiedzialnego rozwoju kraju i podniesienia jakości życia jego mieszkańców. Strategia określa nowy model rozwoju, tj. suwerenną wizję strategiczną, zasady, cele i priorytety rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym w perspektywie roku 2020 i 2030. Wyznacza trzy

cele szczegółowe, jednym z obszarów wpływających na osiągnięcie celów jest środowisko. SOR zakłada następujące kierunki interwencji w tym obszarze:

- zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód;
- likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania;
- zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego;
- ochrona gleb przed degradacją;
- zarządzanie zasobami geologicznymi;
- gospodarka odpadami;
- oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych.

Polityka energetyczna Polski do 2040 r. została przyjęta uchwałą Rady Ministrów z dnia 2 lutego 2021 r. Jest to strategia rozwoju sektora paliwowo-energetycznego, która zawiera przesądzenia w zakresie doboru technologii służących budowie niskoemisyjnego systemu energetycznego. Głównym celem polityki energetycznej państwa jest bezpieczeństwo energetyczne, przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszeniu oddziaływania sektora energii na środowisko.

Na trzech filarach (sprawiedliwa transformacja, zeroemisyjny system energetyczny, dobra jakość powietrza) oparto osiem celów szczegółowych: optymalne wykorzystanie własnych zasobów energetycznych, rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej, dywersyfikacja dostaw i rozbudowa infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw ciekłych, rozwój rynków energii, wdrożenie energetyki jądrowej, rozwój odnawialnych źródeł energii, rozwój ciepłownictwa i kogeneracji oraz poprawa efektywności energetycznej. W związku z koniecznością zwiększenia wykorzystania OZE, realizacja indykatorywnych celów w tym zakresie przebiegać będzie w trzech podstawowych obszarach: elektroenergetyce, ciepłownictwie i chłodnictwie oraz w transporcie. Do wzrostu udziału OZE przyczyni się wykorzystanie: energii słonecznej (fotowoltaika), energii wiatru na morzu i w ograniczony sposób na lądzie, energii z biomasy i biogazu, głównie w kogeneracji oraz hydroenergii.

Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020)- przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 29

października 2013 r. wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach, tj. m.in.: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, różnorodności biologicznej, obszarach prawnie chronionych, zdrowiu, energetyce, budownictwie, transporcie, gospodarce przestrzennej i obszarach zurbanizowanych. Cel główny dokumentu został określony jako: zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Jest on realizowany poprzez:

- zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska,
- skuteczną adaptację do zmian klimatu na obszarach wiejskich,
- rozwój transportu w warunkach zmian klimatu,
- zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu,
- stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu,
- kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.

Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Planem działań na lata 2015-2020 przyjęty uchwałą Nr 213 Rady Ministrów z dnia 6 listopada 2015 r. (M.P. z 2015 r. poz. 1207), zakłada, że cel główny dokumentu: Poprawa stanu różnorodności biologicznej i pełniejsze powiązanie jej ochrony z rozwojem społecznym i gospodarczym kraju, realizowany będzie poprzez:

- podniesienie poziomu wiedzy oraz wzrost aktywności społeczeństwa w zakresie działań na rzecz ochrony różnorodności biologicznej,
- doskonalenie systemu ochrony przyrody,
- zachowanie i przywracanie siedlisk przyrodniczych oraz populacji zagrożonych gatunków,
- utrzymanie i odbudowa funkcji ekosystemów będących źródłem usług dla człowieka,
- zwiększenie integracji działalności sektorów gospodarki z celami ochrony różnorodności biologicznej,
- ograniczanie zagrożeń wynikających ze zmian klimatu oraz presji ze strony gatunków inwazyjnych,

- zwiększenie udziału Polski na forum międzynarodowym w zakresie ochrony różnorodności biologicznej.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy (projekt z października 2020 r. po strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, podlegający procedurze legislacyjnej) to pierwszy w Polsce dokument planistyczny o zasięgu krajowym, dotyczący zjawiska suszy. Dokument, którego obowiązek opracowania wynika z ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2020 r. poz. 310 z późn. zm.) określa, w jaki sposób w najbliższych latach podejmowane będą działania dotyczące zarządzania zasobami wodnymi kraju, zarządzania kryzysowego i szacowania strat spowodowanych suszą. W dokumencie zdefiniowano cztery cele szczegółowe: skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy, zwiększanie retencji na obszarach dorzeczy, edukacja i zarządzanie ryzykiem suszy oraz formalizacja i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy. Cele te będą realizowane poprzez zaplanowane działania, zarówno techniczne (inwestycyjne), jak i nietechniczne (w tym edukację społeczną), służące ograniczeniu negatywnego wpływu suszy na społeczeństwo, środowisko i gospodarkę.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry – aktualizacja przyjęty został Rozporządzeniem Rady Ministrów. Jest głównym dokumentem planistycznymi w dziedzinie polityki wodnej. Stanowi podstawę podejmowania decyzji w zakresie kształtowania stanu zasobów wodnych oraz określa zasady gospodarowania nimi, służy także realizacji nadrzędnego celu Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW), tj. osiągnięcia dobrego stanu wszystkich wód w Europie. Ustala on cele środowiskowe dla poszczególnych jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), uwzględniając wartości graniczne elementów oceny stanu zależnego od typu części wód oraz aktualny stan danej JCWP. Cele środowiskowe respektują również uwarunkowania wynikające z występowania obszarów chronionych, w obrębie których położona jest jednolita część wód. Krajowy plan gospodarki odpadami 2022 (KPGO 2022) przyjęty został przez Radę Ministrów Uchwałą nr 88 z dnia 1 lipca 2016 r. (MP z 2016, poz.784). Głównym celem dokumentu jest określenie krajowej polityki gospodarki odpadami w stosunku do wszystkich wytwarzanych odpadów (w tym wytwarzanych w gospodarstwach domowych, przedsiębiorstwach i przemyśle), wpisującej się w działania gospodarki o obiegu zamkniętym. Przewiduje realizację działań znajdujących się najwyżej w hierarchii sposobów postępowania z odpadami tj. wg kolejności: zapobieganie powstawania odpadów, przygotowywanie do ponownego użycia (realizacja niezbędnej infrastruktury do

selektywnego zbierania odpadów u źródła), recykling i inne procesy odzysku, a w następnej kolejności unieszkodliwianie.

Strategia rozwoju gminy Zapolice uwzględnia cele powyższych dokumentów w szczególności te które dotyczą zaopatrzenia w wodę, poprawy jakości wód, zwiększenia ilości odnawialnych źródeł energii oraz poprawę jakości powietrza atmosferycznego.

Poniżej w tabeli przedstawiono główne cele oraz działania wynikające ze strategii oraz odniesienie jakie będą przynosić one rezultaty.

Tabela 1 Cele oraz działania wynikające ze strategii gminy Zapolice

CEL STRATEGICZNY 2: PRZYJAZNE ŚRODOWISKO DO ŻYCIA			
Cel operacyjny	Działania	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki osiągnięcia działań
Ochrona zasobów naturalnych i środowiska	Poprawa jakości powietrza – inwestycje związane z ochroną środowiska i czystego powietrza: wymiana pieców, odbiór wyrobów zawierający azbest, przydomowe oczyszczalnie	Poprawa stanu środowiska w Gminie	Liczba projektów służących poprawie jakości powietrza (szt.)
	Inwestycje w odnawialne źródła energii w budynkach indywidualnych i użyteczności publicznej	Upowszechnienie odnawialnych źródeł energii	Liczba nowych instalacji odnawialnych źródeł energii (szt.)

	Montaż paneli fotowoltaicznych w Gminie	Zmniejszone koszty za energię elektryczną	Liczba nowych paneli fotowoltaicznych (szt.)
	Współpraca z innymi podmiotami w zakresie Inwestycji w transport niskoemisyjny	Rozwój SMART VILLAGE	Liczba inwestycji w transport niskoemisyjny (szt.)
	Przebudowa i rozbudowa wraz z wyposażeniem Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	Poprawa i upowszechnienie selekcji odpadów komunalnych	Liczba przebudowanych i rozbudowanych wraz z wyposażeniem Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (szt.)
	Opracowanie Aktualizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej	Ograniczenie emisji szkodliwych substancji oraz pobudzenie wzrostu efektywności energetycznej	Liczba opracowanych dokumentów (szt.)
	Opracowanie Planu Ochrony Zabytków	Zwiększenie ochrony nad zabytkami	Liczba opracowanych dokumentów (szt.)
	Inwestycje związane z działaniami na rzecz ochrony zabytków wpisanych do rejestru	Wzrost świadomości kulturowej	Liczba inwestycji na rzecz ochrony zabytków wpisanych do rejestru

	ewidencji gminnej zabytków		ewidencji gminnej zabytków (szt.)
	Działania w zakresie ochrony drzew pomnikowych i pomników przyrody	Poprawa ekologicznego wizerunku gminy	Liczba działań w zakresie ochrony drzew pomnikowych i pomników przyrody (szt.)
Działania rewitalizacyjne	Zagospodarowanie działek gminnych przy szkole podstawowej na ul. Głównej w Zapolicach	Zwiększenie funkcjonalności przestrzeni i podniesienie estetyki miejsc	Liczba zagospodarowanych działek gminnych (szt.)
Zadbane przestrzenie zielone	Aktualizacja Programu Rewitalizacji dla Gminy Zapolice	Ożywienie w sferze społecznej oraz gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.	Liczba zaktualizowanych dokumentów (szt.)
Kształtowanie postaw ekologicznych	Działania edukacyjne (edukacja z zakresu ekologii, ochrony środowiska i przyrody)	Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców	Liczba działań edukacyjnych z zakresu ekologii, ochrony środowiska i przyrody (szt.)
	Edukacja na rzecz poprawy bezpieczeństwa i zagrożeń		

	wynikających z rozwoju cywilizacji		
Wzrost atrakcyjności turystycznej w regionie	Wykorzystanie potencjału mieszkańców, a także zdefiniowanych produktów lokalnych do promocji turystycznej gminy. Zbudowanie marki turystycznej Gminy Zapolice	Zwiększenie atrakcyjności turystycznej terenu Gminy	Liczba zbudowanych marek turystycznych Gminy (szt.) Liczba działań promocyjnych (szt.)
	Inwestycje związane z infrastrukturą szlaków turystycznych i obsługą ruchu turystycznego – przystanki turystyczne, nowe szlaki turystyczne, kładki, pomosty		Długość powstałych szlaków turystycznych (km) Liczba powstałych przystanków turystycznych, kładek, pomostów (szt.) Liczba turystów odwiedzających Gminę (szt.)

Źródło: Opracowanie własne.

3. Charakterystyka stanu środowiska

3.1. Położenie geograficzne

Gmina Zapolice to gmina wiejska o charakterze rolniczym położona w Polsce środkowej, w południowo-zachodniej części województwa łódzkiego, w subregionie sieradzkim (poniższa mapa).

Mapa 1 Położenie gminy na mapie Polski



Źródło: Opracowanie własne.

Zgodnie z podziałem Polski na mezoregiony fizyczno-geograficzne wg. J. Kondrackiego (1994) obszar gminy należy do prowincji niżu Środkowoeuropejskiego, podprowincji Niziny Środkowopolskiej. Obejmuje makroregion Nizina Południowowielkopolska. Nizina ta leży położona w dorzeczu środkowej Warty. Jest to nizina denudacyjna przecięta pradolinami Warty utworzonymi przez lądolód skandynawski, Prozny i Neru.

Na terenie gminy znajdują się trzy mezoregiony. Największa część gminy leży na terenie Wysoczyzny Łaskiej. Wysoczyzna Łaska jest denudacyjną równiną morenową o wysokości do 213 m n.p.m. W krajobrazie występują ciągi wydm śródlądowych oraz pagóry morenowe. Na wschodnim skraju regionu, na pograniczu ze Wzniesieniami Łódzkimi leży stolica województwa – Łódź. Kolejny mezoregionem jest Kotlina Szczercowska, która charakteryzuje się licznymi terenami podmokłymi. Występują tu lasy mieszane sosnowo-dębowe oraz bory sosnowe. Nielicznie zachowały się tu torfowiska przejściowe z bogatą mieszaną roślinnością. Naturalnym przedłużeniem kotliny szczercowskiej jest Kotlina Sieradzka która ciągnie się dalej na północ. Kotlina ta jest fragmentem glacyjotektonicznie pogłębionej lobowej depresji końcowej z okresu zlodowacenia Warty. Częścią Kotliny Sieradzkiej jest też denudacyjna równina morenowa, zbudowana z gliny zwałowej, na której leży Sieradz. Dno doliny zalegają ubogie mady i gleby rdzawe, na przylegających wysoczyznach przeważają gliniaste gleby płowe. Głównymi elementami krajobrazu są tarasy Warty – holoceński, zajęty przeważnie przez łąki i piaszczysty plejstoceniński.

3.2. Warunki klimatyczne

Według podziału W. Oknowicza omawiany obszar zaliczane są do III i VI strefy klimatycznej.

Gmina Zapolice odznacza się korzystnymi warunkami klimatycznymi, które nie stwarzają na ogół barier dla rozwoju gospodarczego. Najważniejszymi cechami charakterystycznymi Gminy Zapolice są:

- okres wegetacyjny dla tego regionu wynosi około 210 dni (od początku kwietnia do przełomu października i listopada);
- pokrywa śnieżna zalega przez ok. 60-70 dni;
- średnia roczna temperatura oscyluje wokół 8° C;
- roczna suma opadów wynosi ok. 600 mm;
- przewaga wiatrów zachodnich (średnio 23-24% notowanych przypadków), wiatry z sektora zachodniego (W, SW i NW) stanowią ok. 45% częstości wszystkich kierunków.

Tereny o najkorzystniejszych warunkach na obszarze Gminy związane są z płaską powierzchnią wysoczyzny morenowej i charakteryzują się bardzo dobrymi warunkami solarnymi i termicznymi, dobrymi warunkami wilgotnościowymi, właściwym nawietrzaniem oraz małą częstotliwością występowania mgieł. Występują one długim pasem w strefie krawędziowej doliny Warty oraz w okolicach wsi Kolonia Branica, Paprotnia i Młodawin Dolny, czyli w obrębie zboczy o ekspozycji S, SW, W i SE o nachyleniu >5%.

3.3. Jakość powietrza

Ze względu na źródła zanieczyszczenia powietrza wyróżnia się następujące rodzaje emisji:

- emisja powierzchniowa – niska emisja związana z wykorzystywaniem paliw stałych do celów grzewczych w kotłowniach i paleniskach domowych.
- emisja liniowa – związana z zanieczyszczeniami emitowanymi przez pojazdy samochodowe. Komunikacji towarzyszy także emisja wtórna pyłów z nawierzchni dróg.
- emisja ze źródeł punktowych – wynikająca z energetycznego spalania paliw i procesów technologicznych.

Wpływ na stan czystości powietrza na terenie gminy Zapolice ma kilka czynników:

1. Stosunkowa niewielka liczba ludności i niski stopień zurbanizowania gminy,
2. Struktura zabudowy to przede wszystkim domu jednorodzinne opalane paliwami stałymi,
3. Przez północną część gminy przebiega trasa S8, która charakteryzuje się wysokim natężeniem ruchu pojazdów wynoszącym ponad 17 tys. pojazdów na dobę. (Mapa poniżej)

Na terenie gminy Zapolice położone są częściowo obszary zlewni następujących jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych: Tymianka (PLRW600016182892), Dopływ spod Paprotni (PLRW600016182894), Dopływ ze Świerzyn (PLRW600017183112), Dopływ z Piasków (PLRW600017183114), Pichna do Urszulinki (PLRW60001718317889), Grabia od Dopływu z Anielina do ujścia (PLRW600019182899), Warta od Widawki do Żegliny (PLRW600019183119), Warta od Wierznicy do Widawki (PLRW600019181999), Widawka od Krasówki do ujścia (PLRW60001918299). Wody powierzchniowe znajdujące się na terenie gminy są częścią Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Warty.

Tabela 2 Stan cieków wodnych na terenie gminy Zapolice

Nazwa gminy	KOD JCWP	Nazwa JCWP	Czy JCWP jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych? (zagrożona/niezagrożona)
Zapolice	RW60001918299	Widawka od Krasówki do ujścia	zagrożona
Zapolice	RW600019181999	Warta od Wierznicy do Widawki	niezagrożona
Zapolice	RW600019183119	Warta od Widawki do Żegliny	zagrożona
Zapolice	RW600019182899	Dopływu z Anielina do ujścia	zagrożona
Zapolice	RW60001718317889	Pichna do Urszulinki	zagrożona
Zapolice	RW600017183114	Dopływ z Piasków	zagrożona
Zapolice	RW600017183112	Dopływ ze Świerzyn	zagrożona
Zapolice	RW600016182894	Dopływ spod Paprotni	niezagrożona

Zapolice	RW600016182892	Tymianka	zagrożona
-----------------	----------------	----------	-----------

Źródło: Opracowanie własne.

Jak wynika z powyższej tabeli większość cieków na terenie gminy jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych. Spośród głównych przyczyn złego stanu tych wód wymienia się presję komunalną i przemysłową. W części przypadków nie rozpoznano presji, która wpływa na gorszy stan wód.

Przyczyną złego stanu wód na terenie gminy Zapolice są ścieki nieoczyszczone odprowadzane z terenów nieskanalizowanych oraz zanieczyszczenia z działalności przemysłowej.

Do głównych przyczyn należy zaliczyć źródła:

- Punktowe- głównie ścieki komunalne odprowadzane przez indywidualnych wytwórców ścieków, a także ścieki przemysłowe;
- Powierzchniowe- zanieczyszczenia spłukiwane przez opady atmosferyczne z pól, łąk, pastwisk, obszarów leśnych i terenów zurbanizowanych nie posiadających systemów kanalizacyjnych;
- Liniowe- zanieczyszczenia komunikacyjne, wytwarzane przez środki transportu drogowego, spłukiwane z nawierzchni dróg oraz zanieczyszczenia przenikające do wód gruntowych z rurociągów, kanałów ściekowych lub osadowych.

3.4.2. Wody podziemne

Gmina Zapolice leży na terenie dwóch zbiorników wód podziemnych o numerach PLGW600083 oraz PLGW600083. Na obszarze gminy wyróżnia się piętra wodonośne: czwartorzędowe, kredowe i jurajskie. System przepływu w jurajskim piętrze ma charakter regionalny. Spływ wód podziemnych odbywa się generalnie z kierunku południowego. Zasilanie piętra odbywa się na drodze przesączania z wyżej leżących poziomów wodonośnych oraz dopływu wód ze stref wychodni warstw wodonośnych. System przepływu w kredowym piętrze ma charakter regionalny. Spływ wód podziemnych odbywa się generalnie z kierunku południowo-zachodniego od wododziału do Warty. Zasilanie piętra odbywa się na drodze

przesączania z wyżej ległych poziomów wodonośnych oraz dopływu wód z obszarów wyżynnych na południu. Czwartorzędowe piętro wodonośne posiada system przepływu o charakterze lokalnym. Strefami zasilania są Wysoczyzny Złoczewska, Łaska i Turecka oraz Wyżyna Wieluńska. Główną bazę drenażu stanowi Warta, która płynie w Kotlinie Szczercowskiej i Sieradzkiej. Wody podziemne drenowane są przez tę rzekę lub w zlewniach drugiego rzędu należących do rzek m.in. Widawki oraz Proсны. Poziomy wodonośne zasilane są na drodze infiltracji opadów atmosferycznych lub, w przypadku poziomów głębszych, przez przesączanie się wód z nadległych poziomów wodonośnych. Stan środowiskowy JCWPd przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3 Jednolite części wód podziemnych na terenie gminy Zapolice

Nazwa gminy	KOD JCWPd	Nr JCWPd	Czy JCWPd jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych?
Zapolice	PLGW600083	83	zagrożona
Zapolice	PLGW200082	82	niezagrożona

Źródło: Opracowanie własne.

Przyczyny antropogeniczne zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych dla PLGW nr 83 to: intensywny pobór wód podziemnych związany z odwadnianiem górniczym (Pole Bełchatów i pole Szczerców), przekroczenie zasobów dyspozycyjnych w skali roku z powodu poboru odwodnieniowego; procesy ascenzji wód zasolonych w rejonie wysadu Dębina; obecność infrastruktury związanej z przemysłem wydobywczym węgla brunatnego, oraz Elektrownia „Bełchatów”.

3.4.3. Główny zbiornik wód podziemnych

Na zachodnim krańcu gminy położony jest Sieradzki Zbiornik wód podziemnych. Należy on do głównych zbiorników wód podziemnych. W tabeli poniżej wskazano najważniejsze właściwości zbiornika.

Tabela 4 Charakterystyka zbiornika Sieradz

Nr zbiornika	Nazwa zbiornika	Wiek zbiornika	Szacunkowe zasoby dyspozycyjne [tys. m ³ /dobę]	Średnia głębokość ujęć [m]
312	Zbiornik Sieradz	Kreda górna	10	150

Źródło: Opracowanie własne.

3.5. Powierzchnia ziemi

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez GUS, w 2019 r. powierzchnia gruntów leśnych na obszarze Gminy wynosiła 1278,37 ha, z czego 759 ha stanowiły lasy publiczne, zaś 9 ha lasy będące własnością Gminy. Ogół powierzchni zalesionych zajmuje 15,7% całego terytorium Gminy, a odsetek ten był znacznie niższy niż średnia krajowa (29,6%), ale, co ważniejsze, niższy także od średniej w powiecie (21,9%) oraz województwie łódzkim (21,5%), które od lat cieszy się opinią najmniej zalesionego województwa w Polsce. W 2015 r. w lasach na terenie Gminy przeważała sosna (67%), brzoza (17%) oraz olsza (13%). Ogólny stan sanitarny lasów uznano wówczas za dobry. Największe kompleksy leśne na obszarze Gminy zlokalizowane są w jej południowej części oraz w pobliżu wsi Holendry, Zapolice, Marzynek-Ptaszkowice i Młodawin Dolny.

Z Raportu o Stanie Środowiska Województwa Łódzkiego z 2020 roku, sporządzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi wynika iż, wartości pH mieściły się w zakresie od 4,51 do 7,23 (średnia roczna ważona pH – 5,24). W przypadku 56,8% próbek stwierdzono „kwaśne deszcze” – opady o wartości pH poniżej 5,6, oznaczającej naturalny

stopień zakwaszenia wód opadowych. Roczne ładunki jednostkowe wahały się od 1,2 g/ha w przypadku chromu do 10,13 kg/ha w przypadku siarczanów przy opadach wielkości 511 mm rocznie. Średni roczny ładunek jednostkowy badanych substancji, zdeponowany w 2018 roku na obszar województwa łódzkiego, wyniósł 33,6 kg/ha i był o 5,6% niższy w porównaniu z poziomem średniego dla całego obszaru Polski.

W porównaniu z poprzednimi dwoma latami nastąpił spadek rocznego obciążenia: w stosunku do roku 2017 o 26,3% przy niższej średniorocznej sumie wysokości opadów o 31%, a w stosunku do roku 2016 o 19% przy niższej średniorocznej sumie opadów o 21%.

Nadmierne zakwaszenie gleb jest czynnikiem zmniejszającym efektywność stosowania większości zabiegów agrotechnicznych, a zwłaszcza nawożenia mineralnego oraz przyczynia się do ograniczenia plonów. Oprócz tego obserwuje się wtórne skutki zakwaszenia gleby, do których należy zmniejszenie trwałości wiązań pakietów minerałów, rozpad makrokrystalicznej struktury wtórnych minerałów ilastych, zmniejszenie zdolności sorpcyjnej, a przede wszystkim pojawienie się dużych ilości glinu i manganu toksycznego dla roślin. Główną przyczyną tego stanu jest umiarkowany klimat z przewagą opadów nad parowaniem, w wyniku czego kationy zasadowe, głównie magnez (Mg^{2+}) i wapń (Ca^{2+}), przemieszczane są w głąb gleby. Również duży wpływ na zakwaszenie mają rośliny, które zubożają glebę pobierając z niej niezbędne do wzrostu i rozwoju pierwiastki, w tym kationy zasadowe (Ca^{2+} i Mg^{2+}). Oprócz czynników naturalnych nie mniej ważne są tzw. czynniki antropogeniczne, do których należą: stosowanie nawozów (szczególnie azotowych typu amonowego i nawozów potasowych), zanieczyszczenie powietrza, zwłaszcza związkami siarki i azotu (w postaci kwaśnych opadów mokrych lub suchych). Szczególną rolę w procesie zakwaszenia odgrywa niedostosowanie dawek nawozów fizjologicznie kwaśnych do faktycznych potrzeb nawozowych roślin.

3.6. Surowce mineralne

Na terenie gminy znajdują się następujące złoża surowców naturalnych:

Tabela 5 Aktualne koncesje na terenie gminy

Nazwa złoża	Kopalina	Nadzór górniczy	Nr dokumentu	ID złoża
Ptaszkowice VII	KRUSZYWA NATURALNE	Okręgowy Urząd Górniczy - Kielce	2705/2012	15743
Młodawin I	KRUSZYWA NATURALNE	Okręgowy Urząd Górniczy - Kielce	2704/2012	15744
Młodawin II	KRUSZYWA NATURALNE	Okręgowy Urząd Górniczy - Kielce	2435/2013	16791
Młodawin Górnymy	KRUSZYWA NATURALNE	Okręgowy Urząd Górniczy - Kielce	633/2019	19320
Ptaszkowice VII	KRUSZYWA NATURALNE	Okręgowy Urząd Górniczy - Kielce	2705/2012	15743

Źródło: Opracowanie własne.

3.7. Klimat akustyczny

Klimat akustyczny jest to zespół zjawisk akustycznych kształtowanych przede wszystkim przez źródła hałasu takie, jak:

- komunikacja samochodowa i kolejowa,
- zakłady: przemysłowe, rzemieślnicze i usługowe, emitujące hałas na zewnątrz,
- obiekty użyteczności publicznej związane z hałaśliwą działalnością, np. stadiony, lokale rozrywkowe,
- transport dostawczy i komunalny, maszyny budowlane.

Podstawowym wskaźnikiem technicznym poziomu hałasu, jest tzw. Równoważny poziom hałasu wyrażany w decybelach (dB).

Na terenie gminy Zapolice uciążliwości hałasowe związane z działalnością produkcyjną są stosunkowo niewielkie i mają charakter lokalny. Pewnym problemem jest hałas generowany przez szlaki transportowe. Przez teren gminy przebiega trasa szybkiego ruchu S-8. Łączy ona

aglomeracje: wrocławską, łódzką, warszawską i białostocką. Trasa na odcinku Kłodzko – Ostrów Maz. stanowi polską część trasy E67, natomiast odcinek Warszawa – Ostrów Mazowiecka to polski odcinek trasy Via Baltica. Jak pokazano na mapie nr 2 na dobę tą trasą przejeżdża ponad 17 tys. pojazdów.

Przez gminę nie przebiega komunikacja kolejowa, brak również dużych przemysłowych emiterów hałasu.

Jak wspomniano wyżej na klimat akustyczny wpływa przede wszystkim hałas pochodzący ze źródeł komunikacyjnych. Na podstawie badań prowadzonych na terenie województwa łódzkiego można przypuszczać tereny wokół trasy S8 mogą potencjalnie narażone być na zanieczyszczenie hałasem.

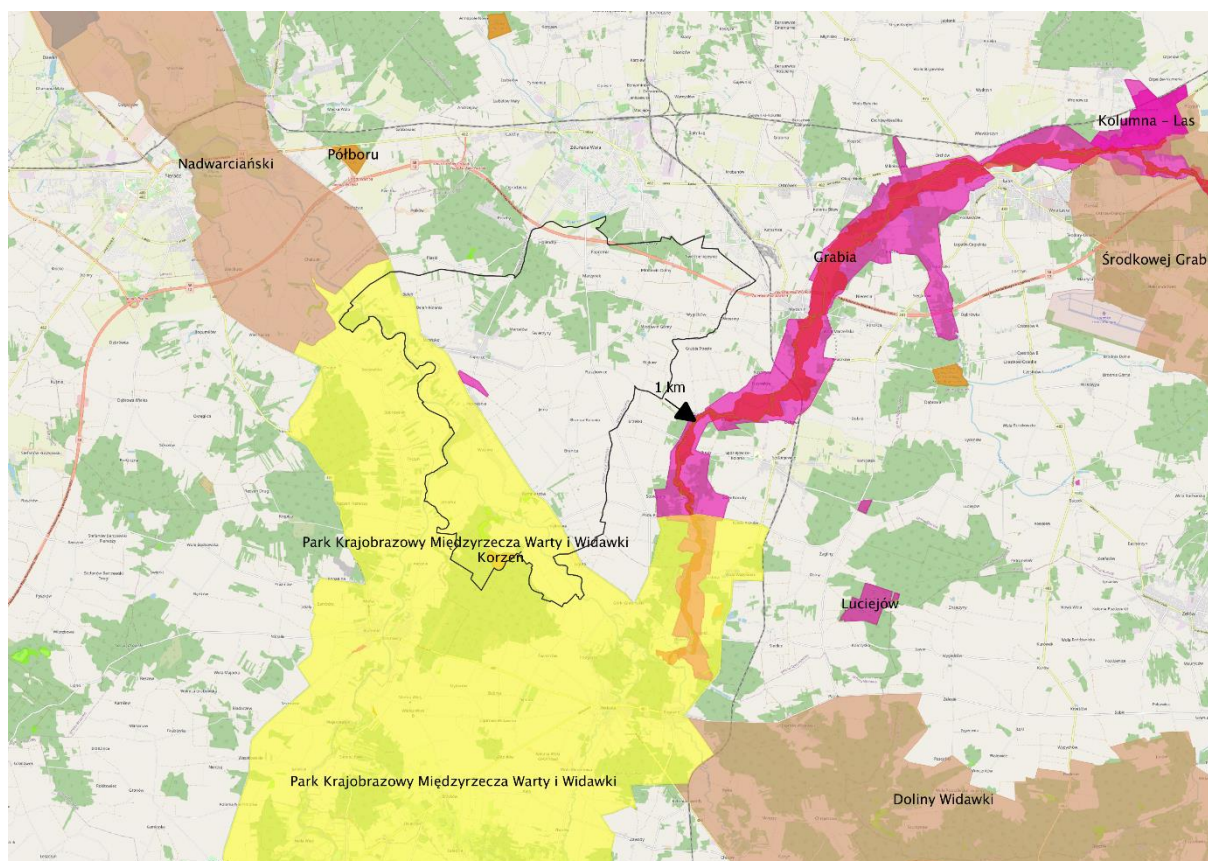
3.8. Obszary chronione

W 2019 r. obszary prawnie chronione zajmowały 23,4 km², a zatem 29,9% całkowitej powierzchni Gminy Zapolice. Poniższa mapa prezentuje zbiorcze zestawienie informacji o poszczególnych kategoriach obszarów chronionych w Gminie w latach 2013-2019. Większość terenu zajmuje Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki. Na terenie parku znajduje się rezerwat przyrody Korzeń.

Rezerwat przyrody „Korzeń” został utworzony na mocy Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 23 grudnia 1998 r. Zasadniczy cel jego powołania to zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych torfowiska o charakterze przejściowym oraz dobrze zachowanych fitocenoz olsu torfowcowego i porzeczkowego. Występują tutaj gatunki roślin chronionych, m.in.: rosiczka długolistna, rosiczka okrągłolistna, widłak jałowcowaty, grzybienie północne, bagno zwyczajne i wiele gatunków rzadkich, takich jak: modrzewnica pospolita czy przygiełka biała. Poza tym na jego terenie znajdują się stanowiska lęgowe ptaków, zwłaszcza żurawia i brodziec samotnego. Omawiany rezerwat położony jest wprawdzie w pobliżu wsi Korzeń w gminie Widawa, skąd pochodzi jego nazwa, jednak faktycznie znajduje się on w południowej części Gminy Zapolice.

W granicach gminy nie leżą specjalne obszary ochrony sieci Natura 2000. Najbliższy z nich znajduje się w odległości około 1 km od granic gminy jest to PLH100021 Grabia.

Mapa 3 Tereny specjalnej ochrony w pobliżu gminy Zapolice



Źródło: www.tomaszowski.e-mapa.net.

3.9. Pole elektromagnetyczne

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Prawo ochrony środowiska zobowiązuje wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska do prowadzenia okresowych badań kontrolnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz aktualizowanego corocznie rejestru zawierającego informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, z wyszczególnieniem przekroczeń dotyczących terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz miejsc dostępnych dla ludności. Obowiązek ten dotyczy wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska od dnia 8 grudnia 2003 r., to jest od momentu wejścia w życie ustawy z dnia 3 października 2003 r. o zmianie ustawy Prawo ochrony środowiska.

Na terenie gminy Zapolice nie przeprowadzono dotychczas badań natężenia pól elektromagnetycznych. Na podstawie pomiarów w innych lokalizacja przeprowadzonych przez WIOŚ w Łodzi można stwierdzić, że na terenie gminy nie występują przekroczenia natężenia pól elektromagnetycznych.

4. Charakterystyka działań ujętych w projekcie Strategii Gminy Zapolice na lata 2021-2030

Strategia rozwoju jest dokumentem określającym wizje oraz cele strategiczne oraz operacyjne, które będą służyć zrealizowania tej wizji. Podczas prac nad strategią została sformułowana następująca wizja: „Zapolice jako rozwinięta infrastrukturalnie gmina, przyjazna dla mieszkańców, turystów i przedsiębiorców, funkcjonująca w zgodzie z naturą”.

Pierwszym celem strategicznym opracowanym na potrzeby niniejszej strategii jest „Poprawa jakości życia mieszkańców”.

Drugim celem strategicznym jest „Przyjazne środowisko do życia”. Wiąże się to ściśle ze środowiskiem przyrodniczym, zasobami naturalnymi, jak również z działaniami o charakterze rewitalizacyjnym i turystycznym. Ważne jest skupienie działań na ochronie środowiska, rewitalizacji terenów zielonych oraz kształtowaniu postaw proekologicznych, by jak najdłużej zachować niezmiennione środowisko przyrodnicze.

Trzecim celem strategicznym jest „Rozwój infrastruktury technicznej”. Ten cel odnosi się również do poprawy jakości życia mieszkańców. Cele operacyjne w ramach tego celu strategicznego odnoszą się do kwestii zwiększenia dostępności komunikacyjnej, rozwoju infrastruktury sprzyjającej celom społecznym, a także modernizacji i rozbudowy infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. W tabeli poniżej krótko opisano wszystkie zadania zawarte w strategii. Skupiono się na tych które są zadaniami inwestycyjnymi.

Tabela 6 Zadania inwestycyjne

Numer zadania	Działania	Opis zamierzenia
1	Budowa, rozbudowa, przebudowa oraz remonty świetlic wiejskich i budynków gminnych.	Zadanie polegające na poprawy dostępności do budynków użyteczności publicznej. Zmniejszenie energochłonności oraz poprawa estetyki budynków. Planuje się wykonać termomodernizację , dokonać wymiany źródeł ciepła na bardziej energooszczędne oraz poprawić estetykę budynków.
2	Rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na stadionie gminnym i na terenach sołeckich	Zadanie polegające na budowie placów zabaw, terenów rekreacyjnych, poprawy jakości infrastruktury boiskowej poprzez poprawę nawierzchni oraz uporządkowanie terenów przylegających do tych obszarów.
3	Przygotowanie dokumentacji projektowej na przebudowę, rozbudowę Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu wraz z zagospodarowaniem przynależnego terenu	Zadanie nieinwestycyjne.
4	Przebudowa lub budowa nowego ośrodka kultury wraz z zagospodarowaniem przynależnego terenu i pełnym wyposażeniem	Zagospodarowanie terenu, budowa nowej infrastruktury sportowej, budowa oświetlenia zewnętrznego. Zadanie na etapie ustalania szczegółowej koncepcji.
5	Przebudowa i dostosowanie do potrzeb osób z Niepełnosprawnościami Urzędu Gminy Zapolice oraz innych obiektów użyteczności publicznej	Zadanie polegające na poprawy dostępności do budynków użyteczności publicznej. Zastosowanie podjazdów lub innych elementów infrastruktury ułatwiającej poruszanie się w obiektach użyteczności publicznej.

6	Tworzenie infrastruktury do potrzeb osób w wieku senioralnym	Tworzenie otwartych przestrzeni publicznych, zachęcających do aktywności na świeżym powietrzu. Zastosowanie ułatwień do poruszanie się na pieszo. Likwidacja barier architektonicznych.
7	Poprawa dostępności poprzez przebudowę i wyposażenie ośrodka zdrowia	Zadanie polegające na poprawy dostępności do budynków użyteczności publicznej. Zastosowanie podjazdów lub innych elementów infrastruktury ułatwiającej poruszanie się w obiekcie. Zmniejszenie energochłonności oraz poprawa estetyki budynków. Planuje się wykonać termomodernizację , dokonać wymiany źródeł ciepła na bardziej energooszczędne oraz poprawić estetykę budynków.
8	Budowa mieszkań socjalno-komunalnych, przebudowa i remont istniejących obiektów	Zadanie polegające na zwiększeniu bazy dostępnych mieszkań. Poprawa efektywności energetycznej istniejącego zasobu mieszkaniowego. Poprawa warunków w częściach wspólnych budynków komunalnych. Remonty klatek schodowych, wymiana oświetlenia na energooszczędne. Budowa nowych mieszkań w standardzie WT 2021 lub wyższym.
9	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych	Brak szczegółowej lokalizacji. Planuje się budowę infrastruktury technicznej zachęcającej do inwestowania na terenie gminy lub w wypadku pojawienia się inwestora partycypacja w kosztach budowy infrastruktury niezbędnej do realizacji zamierzeń inwestora. Najbardziej prawdopodobną infrastrukturą realizowaną przez Gminę będzie infrastruktura drogowa, wodociągowa, kanalizacyjna i oświetleniowa.

10	Warsztaty i zajęcia prozdrowotne dla wszystkich grup społecznych	Zadanie nieinwestycyjne.
11	Projekty obywatelskie – szerokokorozumiane działania na rzecz współpracy i integracji w celu poprawy jakości życia mieszkańców	Zadania nie inwestycyjne lub w bardzo małej skali trudne do określenia na tym etapie.
12	Budowa, rozbudowa, przebudowa oraz remont oświetlenia ulicznego	Wykonanie szczegółowej inwentaryzacji, określenie efektu ekonomicznego i ekologicznego. Zadanie realizowane sukcesywnie. Polegające w większości na wymianie istniejącego oświetlenia na energooszczędne. Planuje się uzupełnienie oświetlenia w brakujących miejscach w celu zachowania bezpieczeństwa.
13	Rozbudowa, przebudowa budynków Ochotniczych Straży Pożarnych	Zadanie polegające na zmniejszeniu energochłonności oraz poprawa estetyki budynków. Planuje się wykonać termomodernizację , dokonać wymiany źródeł ciepła na bardziej energooszczędne oraz poprawić estetykę budynków. Ważne będzie dostosowanie budynków do współpracy z systemami zarządzania kryzysowego i reagowania na zagrożenia.
14	Wprowadzenie e-usług oraz modernizacja/ rozbudowa infrastruktury sprzętowej	Zadanie nieinwestycyjne
15	Stworzenie monitoringu wizyjnego oraz systemu informacyjnego dla mieszkańców	Zadanie nieinwestycyjne, polegające na umiejscowieniu w tkance gminy infrastruktury technicznej.
16	Poprawa jakości powietrza – inwestycje związane z ochroną środowiska i czystego powietrza: wymiana pieców, odbiór wyrobów	Zadanie wspierające działania mieszkańców.

	zawierający azbest, przydomowe oczyszczalnie	
17	Inwestycje w odnawialne źródła energii w budynkach indywidualnych i użyteczności publicznej	Planuje się montaż jedynie mikroinstalacji OZE zgodnie z definicją zawartą w Ustawie OZE.
18	Montaż paneli fotowoltaicznych w Gminie	Instalacje poniżej 1 ha powierzchni zabudowy
19	Współpraca z innymi podmiotami w zakresie Inwestycji w transport niskoemisyjny	Zadanie nieinwestycyjne
20	Przebudowa i rozbudowa wraz z wyposażeniem Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	Zadanie polegające na remoncie i rozbudowie istniejącego PSZOK.
21	Opracowanie Aktualizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej	Zadanie nieinwestycyjne
22	Opracowanie Planu Ochrony Zabytków	Zadanie nieinwestycyjne
23	Inwestycje związane z działaniami na rzecz ochrony zabytków wpisanych do rejestru ewidencji gminnej zabytków	Renowacja i konserwacja zabytków w miarę możliwości termomodernizacja i wymiana źródeł ciepła.
24	Działania w zakresie ochrony drzew pomnikowych i pomników przyrody	Zadanie nieinwestycyjne
25	Zagospodarowanie działek gminnych przy szkole podstawowej na ul. Głównej w Zapolicach	Opracowanie koncepcji

26	Aktualizacja Programu Rewitalizacji dla Gminy Zapolice	Zadanie nieinwestycyjne
27	Działania edukacyjne (edukacja z zakresu ekologii, ochrony środowiska i przyrody)	Zadanie nieinwestycyjne
28	Edukacja na rzecz poprawy bezpieczeństwa i Zagrożeń wynikających z rozwoju cywilizacji	Zadanie nieinwestycyjne
29	Wykorzystanie potencjału mieszkańców, a także zdefiniowanych produktów lokalnych do promocji turystycznej gminy.	Zadanie nieinwestycyjne
30	Zbudowanie marki turystycznej Gminy Zapolice	Zadanie nieinwestycyjne
31	Inwestycje związane z infrastrukturą szlaków turystycznych i obsługą ruchu turystycznego – przystanki turystyczne, nowe szlaki turystyczne, kładki, pomosty	Zadanie polegające na budowie małej infrastruktury oraz udogodnień dla osób poruszających się po szlakach turystycznych
32	Budowa, rozbudowa, przebudowa oraz remont dróg	Wymiana nawierzchni, przebudowa instalacji wodociągowej budowa instalacji kanalizacyjnej sanitarnej i deszczowej. Budowa chodników i ścieżek rowerowych.
33	Wspieranie działań na rzecz gazyfikacji	Zadania powiązane z remontem budynków użyteczności publicznej oraz remontem. Budowa przyłączy do budynków. Budowa przyłączy do budynków oraz elementów gazociągu do ciśnienia 0,5 MPa.
34	Rozwój sieci szerokopasmowego Internetu	Wspieranie zadań zmierzających do polepszania stanu dostępu do sieci teleinformatycznej. Zadanie polegające na budowie przyłączy lub elementów

		świetłowodów. Realizowane przez podmioty zewnętrzne
35	Budowa żłobka, modernizacja przedszkola	Zadanie polegające na zmniejszeniu energochłonności oraz poprawa estetyki budynków. Planuje się wykonać termomodernizację, dokonać wymiany źródeł ciepła na bardziej energooszczędne oraz poprawić estetykę budynków. W przypadku budowy nowych obiektów będą to obiektu wybudowane w standardzie technicznym WT 2021 lub wyższym.
36	Przebudowa Szkoły Podstawowej z dostosowaniem do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz zagospodarowanie terenów przyległych	Zadanie polegające na zmniejszeniu energochłonności oraz poprawa estetyki budynków. Planuje się wykonać termomodernizację, dokonać wymiany źródeł ciepła na bardziej energooszczędne oraz poprawić estetykę budynków
37	Sporządzanie nowych Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Zapolice	Zadanie nieinwestycyjne
38	Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej	Planuje się budowę nowych przyłączy wodno-kanalizacyjnych oraz elementów wodociągów i sieci kanalizacyjnych o długości łącznej powyżej 1 km.
39	Budowa drugiej studni głębinowej (ujęcia wody w m. Zapolice i Rembieszów)	Poprawa zaopatrzenia gminy w wodę pitną. Budowa studni z systemem oczyszczania wody. Planowana głębokość wiercenia do 100m.
40	Modernizacja stacji uzdatniania wody w m. Zapolice, Paprotnia, Rembieszów	Poprawa systemu podczyszczania wody, wymiana pomp na energooszczędne i stacji filtrów.

41	Budowa kanalizacji deszczowej	Planuje się budowę kanalizacji deszczowej wraz z odpowiednimi systemami podczyszczani wód opadowych, Budowę planuje się wzdłuż istniejących szlaków komunikacyjnych
----	-------------------------------	---

Źródło: Opracowanie własne.

5. Potencjalne skutki w przypadku braku realizacji programu

Wskazano powyżej szereg działań, które pogrupować można w następujący sposób biorąc pod uwagę wpływ na środowisko:

- Działania wpływające na ochronę powietrza atmosferycznego.
- Działania wpływające na zapobieganie zmian klimatycznych.
- Działania mające na celu ochronę wód powierzchniowych i podziemnych.
- Działania mające na celu zbudowanie zasoboszczędnej gospodarki.

Analizowany dokument posiada możliwe do zrealizowania w proponowanych ramach czasowych cele.

Brak realizacji strategii i planowanych zamierzeń będzie skutkowało negatywnymi konsekwencjami szczególnie w obszarze ochrony wód, adaptacji do zmian klimatu oraz poprawy jakości powietrza.

Skutkiem rezygnacji z realizacji zadań będzie mniejsze tempo poprawy jakości powietrza. Brak realizacji celów środowiskowych związanych z ochroną wód powierzchniowych.

Poniżej zaprezentowano tabelę wg, której usystematyzowano zadania według obszaru na środowiska, na które oddziałują w sposób pozytywny. W tabeli uwzględniono jedynie działania inwestycyjne. W kolumnie obszar oddziaływania określono zakres tematyczny, który potencjalnie w wyniku zaniechania działania zostanie pozbawiany pozytywnego wpływu.

Tabela 7 Wykaz działań według obszaru oddziaływania na środowisko

L.p.	Działania	Obszar oddziaływania
1	Budowa, rozbudowa, przebudowa oraz remonty świetlic wiejskich i budynków gminnych.	Powietrze atmosferyczne, ochrona wód.
2	Rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na stadionie gminnym i na terenach sołeckich	Powietrze atmosferyczne, ochrona wód.
4	Przebudowa lub budowa nowego ośrodka kultury wraz z zagospodarowaniem przynależnego terenu i pełnym wyposażeniem	Powietrze atmosferyczne, ochrona wód.
5	Przebudowa i dostosowanie do potrzeb osób z Niepełnosprawnościami Urzędu Gminy Zapolice oraz innych obiektów użyteczności publicznej	Powietrze atmosferyczne, ochrona wód.
6	Tworzenie infrastruktury do potrzeb osób w wieku senioralnym	Powietrze atmosferyczne, ochrona wód.
7	Poprawa dostępności poprzez przebudowę i wyposażenie ośrodka zdrowia	Powietrze atmosferyczne, ochrona wód.
8	Budowa mieszkań socjalno-komunalnych, przebudowa i remont istniejących obiektów	Powietrze atmosferyczne, ochrona wód
9	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych	brak
11	Projekty obywatelskie – szerokokorozumiane działania na rzecz współpracy i integracji w celu poprawy jakości życia mieszkańców	brak

12	Budowa, rozbudowa, przebudowa oraz remont oświetlenia ulicznego	Powietrze atmosferyczne
13	Rozbudowa, przebudowa budynków Ochotniczych Straży Pożarnych	Powietrze atmosferyczne, ochrona wód
16	Poprawa jakości powietrza – inwestycje związane z ochroną środowiska i czystego powietrza: wymiana pieców, odbiór wyrobów zawierający azbest, przydomowe oczyszczalnie	Powietrze atmosferyczne
17	Inwestycje w odnawialne źródła energii w budynkach indywidualnych i użyteczności publicznej	Powietrze atmosferyczne
18	Montaż paneli fotowoltaicznych w Gminie	Powietrze atmosferyczne
20	Przebudowa i rozbudowa wraz z wyposażeniem Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	Powietrze atmosferyczne, ochrona wód
23	Inwestycje związane z działaniami na rzecz ochrony zabytków wpisanych do rejestru ewidencji gminnej zabytków	Powietrze atmosferyczne
31	Inwestycje związane z infrastrukturą szlaków turystycznych i obsługą ruchu turystycznego – przystanki turystyczne, nowe szlaki turystyczne, kładki, pomosty	Powietrze atmosferyczne
32	Budowa, rozbudowa, przebudowa oraz remont dróg	Powietrze atmosferyczne, ochrona wód
33	Wspieranie działań na rzecz gazyfikacji	Powietrze atmosferyczne

34	Rozwój sieci szerokopasmowego Internetu	brak
35	Budowa żłobka, modernizacja przedszkola	Powietrze atmosferyczne, ochrona wód
36	Przebudowa Szkoły Podstawowej z dostosowaniem do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz zagospodarowanie terenów przyległych	Powietrze atmosferyczne, powierzchnia ziemi.
38	Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej	Ochrona wód, dostosowania do zmian klimatu
39	Budowa drugiej studni głębinowej (ujęcia wody w m. Zapolice i Rembieszów)	Ochrona wód, dostosowania do zmian klimatu
40	Modernizacja stacji uzdatniania wody w m. Zapolice, Paprotnia, Rembieszów	Ochrona wód, dostosowania do zmian klimatu
41	Budowa kanalizacji deszczowej	Ochrona wód, dostosowania do zmian klimatu

Źródło: Opracowanie własne.

6. Analiza i ocena skutków środowiskowych przewidzianych działań

6.1. Najważniejsze oddziaływania i zagrożenia. Skutki oddziaływań na środowisko

Kierunki i skala przewidywanych zmian stanu środowiska

Ocenę oddziaływania celów i kierunków działań zawartych w „Strategii Rozwoju Gminy Zapolice na lata 2021-2030”, przeprowadzono zgodnie z wymogami, o których mowa w art. 51 ustawy OoŚ, analizując zarówno wielkość natężenia jak i czas, w jakim to oddziaływanie

może powodować znaczące (korzystne lub niekorzystne) skutki dla środowiska. Dla określenia skali potencjalnego oddziaływania, zastosowano następujące wskaźniki oceny wpływu:

„—” oddziaływanie negatywne (niekorzystne),

„+” oddziaływanie pozytywne (korzystne),

„n” oddziaływanie neutralne,

„0” brak oddziaływania,

„b” oddziaływanie występuje tylko na etapie budowy.

Ze względu na specyfikę i zakres wytyczonych w „Strategii Rozwoju Gminy Zapolice na lata 2021-2030” celów i kierunków działań, skala oddziaływania danego obszaru inwestycji, może zmieniać się od negatywnej do pozytywnej (— **b** / +), w miarę zanikania bezpośredniego, niekorzystnego wpływu na otoczenie, związanego przeważnie z etapem budowy/realizacji danego przedsięwzięcia. W wielu przypadkach rodzaj i natężenie oddziaływania ściśle związane jest z lokalizacją danego zadania. Właściwe umiejscowienie określonej inwestycji (przy uwzględnieniu ewentualnych konfliktów społecznych i środowiskowych) znacząco wpłynie na zminimalizowanie i/lub uniknięcie oddziaływań negatywnych. Ponieważ Strategia rozwoju gminy to dokument planistyczny, i nie tworzący ram więc przy pewnych działaniach nie można określić dokładnej lokalizacji ani czasu realizacji działania. Kategoria oddziaływań neutralnych (**n**) oznacza taki rodzaj wpływu na poszczególne elementy środowiska, który nie powoduje trwałych, negatywnych odkształceń, a jego skala i natężenie mieści się w ustalonych prawnie standardach środowiska, a w przypadku inwestycji kubaturowych (obiektów, instalacji, itp.) - nie wykracza poza teren, stanowiący własność inwestora. Są to inwestycje które nie są wskazane w *Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko*. Realizacja zadań przedstawionych w „Strategii” może generować następujące kierunki zmian stanu środowiska:

- zmiana stanu jakości powietrza atmosferycznego – w kierunku jego poprawy,
- zmiana stanu jakości wód gruntowych i powierzchniowych – w kierunku ich poprawy,
- zmiana poziomu hałasu – obniżenie poziomu hałasu,
- utrzymanie, bądź polepszenie warunków ochrony ekosystemów (w tym: rezerwatu Korzeń),
- wzrost komfortu, jakości i bezpieczeństwa życia ludzi.

Najważniejsze potencjalne oddziaływania oraz zagrożenia związane z realizacją zadań i celów zawartych w „Strategii Rozwoju Gminy Zapolice na lata 2021-2030”, jak również skala ich wpływu na poszczególne elementy środowiska, została przedstawiona w poniższych tabelach. Do oceny zostały wybrane tylko takie przedsięwzięcia, które mają charakter inwestycyjny.

W kolejnej tabeli przedstawiono przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000. Oddziaływania pozytywne i negatywne opisywano przyporządkowując je wcześniej wymienionych oddziaływań. Przedsięwzięcia wybrane realizacji nie wpływają na obszary Natura 2000.

Tabela 8 Ocena wpływu przedsięwzięć na środowisko

Działanie	Obszary natura 2000	bioróżnorodność	ludzie	zwierzęta	rośliny	woda	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
Budowa, rozbudowa, przebudowa oraz remonty świetlic wiejskich i budynków gminnych.	0	0	+	n	n	+	b/+	n	b/+	+	n	n	0
Rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na stadionie gminnym i na terenach sołeckich	0	0	+	n	n	+	b/+	n	b/+	+	n	n	0
Przebudowa lub budowa nowego ośrodka kultury wraz z zagospodarowaniem przynależnego terenu i pełnym wyposażeniem	0	0	+	n	n	+	b/+	n	b/+	+	n	n	0

Przebudowa i dostosowanie do potrzeb osób z Niepełnosprawnościami Urzędu Gminy Zapolice oraz innych obiektów użyteczności publicznej	0	0	+	n	n	+	b/+	n	b/+	+	n	n	0
Tworzenie infrastruktury do potrzeb osób w wieku senioralnym	0	n	+	n	n	n	b/+	n	b/+	+	+	n	0
Poprawa dostępności poprzez przebudowę i wyposażenie ośrodka zdrowia	0	0	+	n	n	+	b/+	n	b/+	+	+	n	0
Budowa mieszkań socjalno-komunalnych, przebudowa i remont istniejących obiektów	0	0	+	n	n	+	b/+	n	b/+	+	+	0	0
Uzbrojenie terenów inwestycyjnych	0	n	+	n	n	n	b/+	n	b/+	+	+	n	0

Projekty obywatelskie – szerokokorozumiane działania na rzecz współpracy i integracji w celu poprawy jakości życia mieszkańców	0	n	+	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Budowa, rozbudowa, przebudowa oraz remont oświetlenia ulicznego	0	n	+	n	n	n	n	n	n	+	+	0	0
Rozbudowa, przebudowa budynków Ochotniczych Straży Pożarnych	0	n	+	n	n	n	b/+	n	b/+	+	+	0	0
Poprawa jakości powietrza – inwestycje związane z ochroną środowiska i czystego powietrza: wymiana pieców, odbiór wyrobów zawierający azbest, przydomowe oczyszczalnie	0	+	+	n	n	+	+	n	n	+	+	0	0

Inwestycje w odnawialne źródła energii w budynkach indywidualnych i użyteczności publicznej	0	0	+	n	n	n	+	n	n	+	+	0	0
Montaż paneli fotowoltaicznych w Gminie	0	0	+	n	n	n	+	n	n	+	+	0	0
Przebudowa i rozbudowa wraz z wyposażeniem Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	0	n	+	n	n	+	n	b/+	n	n	+	0	0
Inwestycje związane z działaniami na rzecz ochrony zabytków wpisanych do rejestru ewidencji gminnej zabytków	0	n	+	n	n	n	+	n	b/+	+	+	+	+
Inwestycje związane z infrastrukturą szlaków	0	n	+	n	n	n	n	n	n	n	n	0	0

turystycznych i obsługą ruchu turystycznego – przystanki turystyczne, nowe szlaki turystyczne, kładki, pomosty													
Budowa, rozbudowa, przebudowa oraz remont dróg	0	n	+	n	n	+	b/+	b/+	n	n	0	0	0
Wspieranie działań na rzecz gazyfikacji	0	n	+	n	n	n	+	b/n	n	n	+	0	0
Rozwój sieci szerokopasmowego Internetu	0	n	+	n	n	n	n	b/n	n	n	0	0	0
Budowa żłobka, modernizacja przedszkola	0	n	+	n	n	+	b/+	b/n	n	n	0	0	0
Przebudowa Szkoły Podstawowej z dostosowaniem do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	0	+	+	n	n	+	+	b/n	b/+	+	+	0	0

oraz zagospodarowanie terenów przyległych													
Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej	0	+	+	+	+	+	n	b/n	0	n	+	0	0
Budowa drugiej studni głębinowej (ujęcia wody w m. Zapolice i Rembieszów)	0	n	+	n	n	n	n	b/n	n	+	+	0	0
Modernizacja stacji uzdatniania wody w m. Zapolice, Paprotnia, Rembieszów	0	n	+	n	n	+	n	n	n	+	+	0	0
Budowa kanalizacji deszczowej	0	+	+	+	+	+	0	b/n	0	+	+	0	0

Źródło: Opracowanie własne.

6.2. Najważniejsze oddziaływania i zagrożenia. Analiza skutków realizacji działań

Tabela 9 Analiza skutków realizacji działań

Działanie	Przewidywane oddziaływania	Oddziaływanie na środowisko
<p>1. Budowa, rozbudowa, przebudowa oraz remonty świetlic wiejskich i budynków gminnych.</p> <p>2. Rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na stadionie gminnym i na terenach sołeckich</p>	<p>Bezpośrednie</p>	<p>W wyniku przeprowadzenia inwestycji poprawi się oprócz estetyki i funkcjonalności remontowanych budynków również stan powietrza poprzez redukcję zużycia energii, a tym samym gazów cieplarnianych – inwestycje przyniosą dodatni efekt ekologiczny. Budowa nowych obiektów będzie prowadzona zgodnie z WT na rok 2021 lub wyższymi co przełoży się na oszczędność zasobów oraz mniejszą emisję zanieczyszczeń do powietrza.</p>
<p>3. Przebudowa lub budowa nowego ośrodka kultury wraz z zagospodarowaniem przynależnego terenu i pełnym wyposażeniem</p> <p>4. Przebudowa i dostosowanie do potrzeb osób z</p>	<p>Pośrednie</p>	<p>Przy założeniu wykonania prac budowlano-instalatorskich zgodnie z obowiązującą techniką budowlaną nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na środowisko. W wyniku przeprowadzenia inwestycji poprawi się stan powietrza – inwestycje przyniosą dodatni efekt ekologiczny. Zużywa się mniej nośników energii na terenie gminy jak i poza jej terenem.</p>

<p>Niepełnosprawności ami Urzędu Gminy Zapolice oraz innych obiektów użyteczności publicznej 5. Poprawa dostępności poprzez przebudowę i wyposażenie ośrodka zdrowia 6. Budowa mieszkań socjalno- komunalnych, przebudowa i remont istniejących obiektów 7. Rozbudowa, przebudowa budyneków Ochotniczych Straży Pożarnych 8. Inwestycje związane z działaniami na rzecz ochrony zabytków wpisanych do rejestrów ewidencji gminnej zabytków 9. Budowa żłobka,</p>	Wtórne	brak
	Skumulowane	nie nastąpi skumulowanie oddziaływania na środowisko
	Krótkoterminowe	Niekorzystne oddziaływanie krótkoterminowe może wystąpić w fazie prac budowlano-instalatorskich – tworzenie wykopów, emisja spalin z urządzeń (maszyn), okresowy hałas, odpady – po zakończeniu inwestycji szkody zostaną zniwelowane.
	Średnioterminowe	Nie przewiduje się niekorzystnego oddziaływania średnioterminowego
	Długoterminowe	Oddziaływanie długoterminowe może spowodować następujące efekty: - wzrost oszczędności na wytworzonej energii, redukcje strat ciepła, ekonomiczne użytkowanie energii, zmniejszenie nakładów finansowych ponoszonych na zapewnienie właściwych warunków cieplnych w pomieszczeniach - ograniczenie „niskiej emisji”, zmniejszenie emisji szkodliwych

<p>modernizacja przedszkola</p> <p>10.Przebudowa Szkoły Podstawowej z dostosowaniem do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz zagospodarowanie terenów przyległych</p>		<p>substancji chemicznych (m. in. CO₂, SO₂) do środowiska.</p>
	<p>Stale</p>	<p>Oddziaływanie stale spowoduje wzrost oszczędności na wytworzonej energii i redukcje strat ciepła. Poprawa jakości powietrza będzie osiągnięta i ograniczy „niską emisję”.</p>
	<p>Chwilowe</p>	<p>Oddziaływanie takie wystąpi w chwili awarii urządzeń lub uszkodzenia budynku dlatego należy zapewnić szybki dostęp w razie konieczności do elementów infrastruktury</p>
<p>1.Poprawa jakości powietrza – inwestycje związane z ochroną środowiska i czystego powietrza: wymiana pieców, odbiór wyrobów zawierający azbest, przydomowe oczyszczalnie</p>	<p>Bezpośrednie</p>	<p>W wyniku przeprowadzonych inwestycji wzrośnie wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych, a tym samym spanie zanieczyszczenie powietrza w gminie spowodowane tzw. „niską emisją”. Zostanie poprawiona jakość wód.</p>
	<p>Pośrednie</p>	<p>Pośrednie oddziaływanie jest związane ze zmniejszeniem wykorzystania paliw kopalnych na terenie gminy, jak i poza nią, a tym samym ochronie wód, gleb i powietrza.</p>

<p>2. Inwestycje w odnawialne źródła energii w budynkach indywidualnych i użyteczności publicznej</p> <p>3. Montaż paneli fotowoltaicznych w Gminie</p>	Wtórne	Nie przewiduje się oddziaływania wtórnego
	Skumulowane	Nie przewiduje się oddziaływania skumulowanego
	Krótkoterminowe	Oddziaływanie krótkoterminowe może wystąpić podczas prac związanych instalacją urządzeń i rozpoczęciem pracy instalacji.
	Średnioterminowe	W okresie po zakończeniu inwestycji może wystąpić konieczność kalibracji i regulacji urządzeń
	Długoterminowe	Zmniejszenie wykorzystania paliw kopalnych i zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza. Zmniejszenie emisji CO₂.
	Stale	Oddziaływanie stale spowoduje wzrost oszczędności na wytworzonej energii i redukcje emisji CO₂. Poprawa jakości powietrza będzie osiągnięta i ograniczy „niską emisję”.

	Chwilowe	Oddziaływanie chwilowe może wystąpić podczas awarii urządzeń oraz w chwili prac związanych z instalacją urządzeń.
<p>1. Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej</p> <p>2. Budowa drugiej studni głębinowej (ujęcia wody w m. Zapolice i Rembieszów)</p> <p>3. Modernizacja stacji uzdatniania wody w m. Zapolice, Paprotnia, Rembieszów</p> <p>4. Budowa kanalizacji deszczowej</p>	Bezpośrednie	W wyniku zastosowania działań zostanie poprawiona jakość wód. Zgodnie z planem ochrony wód dorzecza odry na terenie gminy występuje presja antropogeniczna związana z niedostateczną kanalizacją gminy.
	Pośrednie	Poprawa jakości wód.
	Wtórne	brak
	Skumulowane	brak
	Krótkoterminowe	Oddziaływanie krótkoterminowe może wystąpić podczas prac związanych z budową. Podczas prac budowlanych niezbędne będzie zachowanie dobrych praktyk podczas prac ziemnych zabezpieczających przed wpływem na świat herpetofauny.
	Średnioterminowe	brak
	Długoterminowe	Zmniejszenie presji ze strony komunalnej

	Stale	Zmniejszenie zanieczyszczenia wód
	Chwilowe	brak
1. Uzbrojenie terenów inwestycyjnych 2. Przebudowa i rozbudowa wraz z wyposażeniem Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	Bezpośrednie	Bezpośrednie działanie na środowisko inwestycji przewiduje się jedynie w fazie budowy – tworzenie wykopów, emisja spalin z urządzeń, odpady, hałas urządzeń – po zakończeniu inwestycji szkody zostaną zniwelowane.
	Pośrednie	Przewiduje się zwiększony ruch do uzbrojonych terenów inwestycyjnych w przypadku zainteresowania inwestorów. Może prowadzić to zwiększenia ruchu na drogach lokalnych. Jednak z uwagi na małe wartości ruchu lokalnego obecnie nie przewidywane zagrożenia środowiska w tym obszarze.
	Wtórne	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania
	Skumulowane	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania
	Krótkoterminowe	Niekorzystne oddziaływanie krótkoterminowe może wystąpić w fazie

		budowy–tworzenie wykopów, emisja spalin z urządzeń, odpady – po zakończeniu inwestycji szkody zostaną zniwelowane.
	Średnioterminowe	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania
	Długoterminowe	Poprawa infrastruktury zapewni mieszkańcom gminy lepsze warunki życia oraz możliwość znalezienia lepszej pracy. Długoterminowo może prowadzić do nieznacznego zwiększenia ruchu na drogach.
	Stale	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania
	Chwilowe	Oddziaływanie takie wystąpi w chwili budowy oraz w chwili konieczności remontu
Budowa, rozbudowa, przebudowa oraz remont oświetlenia ulicznego	Bezpośrednie	Bezpośrednie działanie skutkować będzie zmniejszeniem poboru energii elektrycznej a tym samym przyczyni się do mniejszej emisji CO2 do atmosfery oraz emisji innych substancji w związku z produkcją energii elektrycznej.

	Pośrednie	Zmniejszenie emisji CO2 nastąpi przede wszystkim na terenie oddziaływania elektrowni systemowych.
	Wtórne	brak
	Skumulowane	brak
	Krótkoterminowe	Poprawa efektywności energetycznej oświetlenia.
	Średnioterminowe	brak
	Długoterminowe	Poprawa efektywności energetycznej, poprawa bezpieczeństwa (wyższy współczynnik oddawania barw).
	Stale	brak
	Chwilowe	brak
1. Inwestycje związane z infrastrukturą szlaków turystycznych i obsługą ruchu turystycznego –	Bezpośrednie	Bezpośrednie działanie na środowisko inwestycji przewiduje się jedynie w fazie budowy – prace ziemne, emisja spalin z urządzeń, odpady, hałas urządzeń – po zakończeniu inwestycji szkody zostaną zniwelowane. Podczas prac ziemnych zostanie zwrócona uwaga na

<p>przystanki turystyczne, nowe szlaki turystyczne, kładki, pomosty</p>		<p>zabezpieczenie terenu budowy przed migracją herpetofauny na obszar prac.</p>
<p>2. Budowa, rozbudowa, przebudowa oraz remont dróg</p> <p>3. Wspieranie działań na rzecz gazyfikacji</p>	<p>Pośrednie</p>	<p>Po wybudowaniu infrastruktury technicznej się wzrost aktywności fizycznej mieszkańców, a także zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza poprzez zwiększenie dostępu do sieci gazowej na terenie gminy.</p>
<p>4. Rozwój sieci szerokopasmowego Internetu</p>	<p>Wtórne</p>	<p>Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania</p>
	<p>Skumulowane</p>	<p>Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania</p>
	<p>Krótkoterminowe</p>	<p>Niekorzystne oddziaływanie krótkoterminowe może wystąpić w fazie budowy – tworzenie wykopów, emisja spalin z urządzeń, odpady – po zakończeniu inwestycji szkody zostaną zniwelowane.</p>
	<p>Średnioterminowe</p>	<p>Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania</p>
	<p>Długoterminowe</p>	<p>Poprawa infrastruktury zapewni mieszkańcom gminy polepszenie warunków życia.</p>

	Stale	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania
	Chwilowe	Oddziaływanie takie wystąpi w chwili budowy oraz w chwili konieczności remontu

Źródło: Opracowanie własne.

Planowane działania wpływają przede wszystkim na poprawę jakości wód co zgodne z jest z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry¹, w którym wskazano presje związane z gospodarką wodno ściekową jako dominujące we wpływie na stan wód. Inwestycje wpływające na jakość wód będą przyczyniać się również do poprawy adaptacji do zmian klimatu. Istotne są również zamierzenia związane z poprawą jakości obiektów użyteczności publicznej, które będą wpływać pozytywnie na poprawę jakości powietrza, zapewnienie odpowiedniego zagospodarowania wód opadowych oraz poprawę estetyki.

7. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w Planie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienia braku rozwiązań alternatywnych

Rozwiązania alternatywne mogą być wdrażane na różnych etapach programowania i realizacji dokumentów strategicznych. W szczególności możliwości zastosowania wariantów alternatywnych mogą być rozpatrywane dla zakresu merytorycznego dokumentu oraz na poziomie realizacji poszczególnych planowanych działań. Przystępując do oceny możliwości sformułowania propozycji rozwiązań alternatywnych do propozycji zawartych w Strategii należy odnieść się do sytuacji aktualnej jak również możliwości finansowych gminy. Ustalono, iż kierunki działań zaproponowane w Strategii są adekwatne i w dużym stopniu odpowiadają na zdiagnozowane problemy ekologiczne i społeczne gminy opracowane w Diagnostyce przygotowanej na potrzeby Strategii. Dobór działań wskazanych w Strategii zapewni będzie oddziaływanie w stopniu bezpośrednim i pośrednim na wskazane w diagnostyce obszary

¹ <http://dziennikustaw.gov.pl/du/2016/1967/1>

problemowe. Nie stwierdzono luk w zakresie realizacji poszczególnych wyzwań i problemów. Zapisy Strategii są z uwagi na charakter tego typu dokumentu ogólne. Przyjąć należy, iż ewentualne wariantowanie rozwiązań powinno się koncentrować na propozycji określenia najbardziej efektywnych sposobów realizacji poszczególnych działań, jakie będą realizowane w ramach wdrażania dokumentu. Ponadto dobór tych rozwiązań powinien uwzględniać realizowanie działań zgodnie z priorytetami mającymi zapobiegać, ograniczać lub kompensować występowanie negatywnych oddziaływań. Analizując możliwe warianty alternatywne dla konkretnych działań, można zaproponować ewentualne rozwiązania związane z wyborem innego sposobu prowadzenia inwestycji (na poziomie poszczególnego projektu realizacji inwestycji np. konstrukcyjnego i technologicznego), innej lokalizacji (na poziomie poszczególnego projektu wybór wariantu lokalizacji), innego sposobu zarządzania (na poziomie poszczególnego projektu różne warianty organizacyjne), wariantu niezrealizowania inwestycji tzw. „opcja zerowa” (taki wariant został przedstawiony w niniejszym opracowaniu). Zdecydowana większość przedsięwzięć proponowanych do realizacji w ramach Strategii będzie miała pozytywny wpływ na środowisko. Zakres interwencji opisany w Strategii jako całość jest ze sobą spójny oraz wzajemnie komplementarny i uzupełniający się. Działania opisane do realizacji w ramach Strategii uznać należy za komplementarne z tego względu, iż zaniechanie realizacji poszczególnych działań może implikować powstanie oddziaływań negatywnych (np. dalsze zrzuty ścieków nieoczyszczonych do otoczenia, dostaw energii, zwiększanie niskiej emisji). Konstrukcja projektowanego dokumentu jest zgodna z wymaganiami przepisów prawa, gdyż przedstawia szczegółowo stan aktualny Gminy, a także przedstawia działania w zakresie ograniczenia emisji szkodliwych substancji do środowiska. Projektowany dokument ma charakter strategiczny i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań, w tym napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

8. Proponowane metody analizy skutków realizacji postanowień strategii

Dla oceny realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz analizy ich skutków należy systematycznie gromadzić i porównywać dane zawarte w opracowaniu z danymi aktualnymi. Należy wykorzystywać system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska stosowany obecnie. Do analizy skutków należy uwzględniać dane gromadzone i

przetwarzane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Zaleca się, aby analiza taka była przeprowadzana przynajmniej raz w roku, ale nie rzadziej niż raz na trzy lata. Podstawą analizy winno być porównanie stanu środowiska przed wprowadzeniem działań i oraz po ich zakończeniu. Najistotniejsze czynniki poprawiające stan środowiska przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 10 Monitoring realizacji celów i ich skutków dla środowiska

Działania	Wskaźniki osiągnięcia działań
Poprawa jakości powietrza – inwestycje związane z ochroną środowiska i czystego powietrza: wymiana pieców, odbiór wyrobów zawierający azbest, przydomowe oczyszczalnie	Liczba projektów służących poprawie jakości powietrza (szt.)
Inwestycje w odnawialne źródła energii w budynkach indywidualnych i użyteczności publicznej	Liczba nowych instalacji odnawialnych źródeł energii (szt.)
Montaż paneli fotowoltaicznych w Gminie	Liczba nowych paneli fotowoltaicznych (szt.)
Współpraca z innymi podmiotami w zakresie Inwestycji w transport niskoemisyjny	Liczba inwestycji w transport niskoemisyjny (szt.)
Przebudowa i rozbudowa wraz z wyposażeniem Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	Liczba przebudowanych i rozbudowanych wraz z wyposażeniem Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (szt.)

Opracowanie Aktualizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej	Liczba opracowanych dokumentów (szt.)
Opracowanie Planu Ochrony Zabytków	Liczba opracowanych dokumentów (szt.)
Inwestycje związane z działaniami na rzecz ochrony zabytków wpisanych do rejestru ewidencji gminnej zabytków	Liczba inwestycji na rzecz ochrony zabytków wpisanych do rejestru ewidencji gminnej zabytków (szt.)
Działania w zakresie ochrony drzew pomnikowych i pomników przyrody	Liczba działań w zakresie ochrony drzew pomnikowych i pomników przyrody (szt.)
Zagospodarowanie działek gminnych przy szkole podstawowej na ul. Głównej w Zapolicach	Liczba zagospodarowanych działek gminnych (szt.)
Aktualizacja Programu Rewitalizacji dla Gminy Zapolice	Liczba zaktualizowanych dokumentów (szt.)
Działania edukacyjne (edukacja z zakresu ekologii, ochrony środowiska i przyrody)	Liczba działań edukacyjnych z zakresu ekologii, ochrony środowiska i przyrody (szt.)
Edukacja na rzecz poprawy bezpieczeństwa i zagrożeń wynikających z rozwoju cywilizacji	
Wykorzystanie potencjału mieszkańców, a także zdefiniowanych produktów lokalnych do promocji turystycznej gminy.	Liczba zbudowanych marek turystycznych Gminy (szt.)
Zbudowanie marki turystycznej Gminy Zapolice	Liczba działań promocyjnych (szt.)

<p>Inwestycje związane z infrastrukturą szlaków turystycznych i obsługą ruchu turystycznego – przystanki turystyczne, nowe szlaki turystyczne, kładki, pomosty</p>	<p>Długość powstałych szlaków turystycznych (km)</p> <p>Liczba powstałych przystanków turystycznych, kładek, pomostów (szt.)</p> <p>Liczba turystów odwiedzających Gminę (szt.)</p>
---	---

Źródło: Opracowanie własne.

Analiza bezwzględnych wartości powyższych wskaźników daje wyłącznie obraz statystyczny wykonanych prac. Istotnym wydaje się być również analizowanie powyższych czynników w wartościach względnych (w stosunku do stanu poprzedniego lub do stanu oczekiwanego) dla zobrazowania rzeczywistego tempa rozwoju. Proponuje się wykonywanie co najmniej raz na 3 lata raportu analizującego skutki realizacji postanowień projektowanego dokumentu.

9. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania środowisko. Odległość do najbliższej granicy międzypaństwowej to 160 km do granicy z Czechami.

10. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym

Strategia Rozwoju Gminy Zapolice na lata 2021-2030 jest narzędziem realizacji polityki rozwojowej Gminy. Świadome i aktywne kreowanie tej polityki wymaga poznania stanu bazowego. Dopiero wówczas można zaproponować pewne działania zapobiegawcze lub

naprawcze, czemu służy dokument Strategii. W niniejszym opracowaniu przeanalizowano obecny stan środowiska naturalnego w gminie i dokonania analizy w jaki sposób zamierzenia i cele postawione w Strategii odpowiadają na zagrożenia wynikające ze stanu środowiska.

Opracowany Plan składa się z kilku podstawowych części, którymi są:

Wstęp – opisano tu informacje podstawowe związane z procesem przygotowania dokumentu Strategii oraz podstawy prawne, które związane są z tym dokumentem.

Podstawa opracowania – opisano tu najważniejsze paragrafy z Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Cel prognozy – krótko opisano cel niniejszego opracowania.

Zakres prognozy – krótko opisano zakres niniejszego opracowania.

Metodyka opracowania prognozy – wskazano sposoby za pomocą których opracowano wpływ zamierzeń na środowisko.

Analiza zgodności projektowanego dokumentu z innymi dokumentami – przedstawiono szczegółowy wykaz dokumentów co do których odwołuje się Strategia. Bardziej szczegółowa analiza znajduje się w dokumencie Strategii stąd w niniejszym opracowaniu ograniczono się do wymienienia wszystkich powiązań.

Charakterystyka stanu środowiska – opisano szczegółowo stan środowiska oraz zwrócono uwagę na zagrożenia. Opisano położenie geograficzne, klimat, jakość powietrza, jakość wód powierzchniowych oraz podziemnych, powierzchnię ziemi oraz oddziaływania związane z kwaśnymi deszczami, wymieniono najważniejsze eksploatowane surowce mineralne, opisano klimat akustyczny, obszary chronione oraz możliwość emisji pola elektromagnetycznego. W trakcie opisywania kolejnych segmentów wskazywano na stan danego elementu w gminie.

Charakterystyka działań ujętych w projekcie Strategii Gminy Zapolice na lata 2021-2030 – opisano przedsięwzięcia, które planowane są do realizacji w trakcie obowiązywania niniejszej strategii.

Potencjalne skutki w przypadku braku realizacji programu- określono potencjalne skutki wykonania zamierzeń oraz wskazano w tabeli najbardziej prawdopodobny obszar oddziaływania.

Analiza i ocena skutków środowiskowych przewidzianych działań – Przeprowadzono analizę wpływu zamierzeń na każdy element środowiska naturalnego określony w Ustawie. Dla określenia skali potencjalnego oddziaływania, zastosowano następujące wskaźniki oceny wpływu:

„—” oddziaływanie negatywne (niekorzystne),

„+” oddziaływanie pozytywne (korzystne),

„n” oddziaływanie neutralne,

„0” brak oddziaływania,

„b” oddziaływanie występuje tylko na etapie budowy.

Następnie opisano możliwe oddziaływanie na środowisko w sposób: bezpośredni, pośredni, wtórny, skumulowany, krótkoterminowy, średnioterminowy, długoterminowy, stały, chwilowy.

Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w Planie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienia braku rozwiązań alternatywnych. - opisano możliwe działania alternatywne. Skupiono się na tym iż planowane działania są jeszcze mocno niekreślone oraz że możliwe jest na obecnym etapie określić jedynie rozwiązania tzw. zerowe, które wiążą się z zaniechaniem przeprowadzenia inwestycji.

Proponowane metody analizy skutków realizacji postanowień strategii – wskazano konkretne mierniki na podstawie których będzie można później ocenić w jaki sposób dane zamierzenie oddziałuje na środowisko.

Brak możliwości oddziaływania transgranicznego na środowisko.

Poszczególne kierunki działań mogą w różnym stopniu oddziaływać na środowisko. Oddziaływanie negatywne przewidywane jest przede wszystkim na etapie prac, po ich przeprowadzeniu nie będzie miało miejsca. W efekcie prognozuje się poprawę jakości środowiska i jego funkcjonowania. Przeprowadzone działania będą mieć również pozytywny

wpływ na zdrowie mieszkańców, dzięki możliwej do osiągnięcia poprawie jakości powietrza oraz zmniejszeniu zanieczyszczenia środowiska.

Wykaz tabel

Tabela 1 Cele oraz działania wynikające ze strategii gminy Zapolice	23
Tabela 2 Stan cieków wodnych na terenie gminy Zapolice	31
Tabela 3 Jednolite części wód podziemnych na terenie gminy Zapolice	33
Tabela 4 Charakterystyka zbiornika Sieradz	34
Tabela 5 Aktualne koncesje na terenie gminy.....	36
Tabela 6 Zadania inwestycyjne	40
Tabela 7 Wykaz działań według obszaru oddziaływania na środowisko	47
Tabela 8 Ocena wpływu przedsięwzięć na środowisko	52
Tabela 9 Analiza skutków realizacji działań	58
Tabela 10 Monitoring realizacji celów i ich skutków dla środowiska	69

Wykaz map

Mapa 1 Położenie gminy na mapie Polski	27
Mapa 2 Natężenie ruchu w gminie Zapolice	30
Mapa 3 Tereny specjalnej ochrony w pobliżu gminy Zapolice	38